

On behalf of Sri B. M. Patil I lay.—

Annual Financial Statement of the Bangalore Water Supply and Sewerage Board for the year 1969-70, as required under Section 17 of the Bangalore Water Supply and Sewerage Act, 1964.

Mr. SPEAKER.—All the notifications are laid on the Table.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದಸಾಗರ್.—ಸ್ವಾಮೀ, ತಾವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

Sri K. H. PATIL.—I am on a point of order. May I know whether the Speaker is sitting on the Chair or sitting at home and sleeping? If your mind is working at the house, we have brought a no-confidence motion for your removal. It is not fair on your part to treat this house like this when two members are standing. The House is not in order and so the proceedings are illegal. Are you not hearing?

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—There is no grace left in the Chief Minister.

Sri K. H. PATIL.—What is wrong with you? May I request Doctors to come and examine you? I am losing my patience.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದಸಾಗರ್.—ಇದು ತಮ್ಮ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೇನು ಬೆರೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಇದ್ದರೆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಇದ್ದರೆ, ಘನತೆ ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಡ್ಡಿಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಬಡ್ಡಿಟ್ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? It is disgraceful when we are asking for your removal.

BUDGET ESTIMATE FOR 1971-72

(Presentation)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance).—Sir I beg to lay the Budget Estimates for the year 1971-72 and also a schedule of Demands for grants in advance (vote on Account).

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Do you want the proceedings to go on record? Nothing can be heard here.

Mr. SPEAKER.—Mr. Siddaveerappa is a good parliamentarian. Will he enlighten me as to what I should do?

Sri K. H. PATIL.—When I am on a point of order and when Sri Veerendra Patil and Sri Dayananda Sagar were standing and raising voices, the House was not in order. If any one of them was wrong, you could have taken action against him and removed.

Mr. SPEAKER.—I called upon the Chief Minister to read the papers to be laid on the Table and if Sri Dayananda Sagar stood, up it is wrong on his part to have done so. I want to hear Sri Siddaveerappa.

Sri V. N. PATIL.—Either control the House or adjourn the House.

Sri K. H. PATIL.—The provocation was from the other side. If Sri Dayananda Sagar was wrong, you could have taken action against him; you did not name him. You wanted to support this Government.

Mr. SPEAKER.—I do not agree.

Sri K. H. PATIL.—Have you heard what Sri Ramakrishna Hegde stated ?

Mr. SPEAKER.—The Hon. Finance Minister has already presented the Budget.

Sri K. H. PATIL.—Why should untruth come from your mouth ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, This is the last appeal I am making to you in this connection. I request you to see that the Constitutional provisions are complied with in a dignified form. If you want mere *shastra* to be performed, that is a different matter ; in which case, we cannot be a party to these proceedings and an illegal proceedings like this. Therefore, my request to you is this : if you want to rush through, it is a different matter. You can ask your Marshal to sent us out or remove us physically. Then you can have the Budget presented. If that is your view, the Budget could be presented only after I and my partymen are removed physically from the House. I am telling you, you are acting on everybody's nerves. I am sorry to say that. When a member wanted some five minutes to say something, you ought to have given him that time. That is a different matter. Whatever Sri Ramakrishna Hegde is stated to have said or read, could not be heard. If he simply says, "I have read it" and if it is sufficient and if he says he complies with the formalities of the presentation of Budget, we cannot be a party to it. I personally feel that the House is in an excited mood. It would be better if you adjourn the House until tomorrow. We will come tomorrow and see what can be done. If you want to do it today alone, we cannot be a party ; remove us bodily and then please do it. It will not do good to anybody. I feel unfortunately that the entire House is in an excited mood.

We see that one section has staged a walk-out and another section is remaining here. The Chair wanted that that section also should go, so that the Government might present the Budget. We won't allow you to do that. My request is that if the Chair really wants to do it in a peaceful and orderly way, it is better to stop it. Even if the Finance Minister begins to read it, he cannot finish it before 6 p.m. Nobody is in a mood to sit even a minute later than 6 O'clock. Therefore, I am requesting you to advise the Finance Minister to think of the presentation of the budget tomorrow. If he tries to do it today it will be a pretty difficult affair. I personally feel that of all persons Sri Ramakrishna Hegde who is a good friend of mine, should not be a party to it.

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, I would like to make an appeal to the House through you and also through the Leader of the Opposition and it is this: The House is aware that the Governor has fixed today for the presentation of the Budget and so it cannot be postponed for tomorrow. What is more, the Minister for Finance has already presented it.

SEVERAL HON. MEMBERS.—No, no.

Sri VEERENDRA PATIL.—Let it be verified from the records.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, when you called upon me to proceed with the next item, I said: "I present the Budget Estimates for the year 1971-72 and also a schedule of demands for grants in advance (Vote on Account)."

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—Has such a thing happend anywhere in the world? ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಿಡ್ಜೆಟ್ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಫಾರೋ ಮಾಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರದ್ದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆಯೋ ಮೊದಲು ಕೇಳೋಣ.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, may I submit to the House through you, Sir.....

(Sriyuths V. N. Patil and B. B. Sayanak rose)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I also rise on a point of order, Sir. The main point raised by the Leader of the Opposition and other hon. Members is that.....

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I want to know whether the Finance Minister has presented the Budget? Where is the Budget?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳುವಂತೆ ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.....

Sri R. DAYANANDA SAGAR.—I want to know whether the House is in order. The Budget has not been presented! We have not heard it, nor have you heard it.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆಯೇ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರದ್ದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದ ಸಾಗರ್.—ಅವರು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ಸಿಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಮಾತ್ರ ನಿಮಗೆ ಸಿಹಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇಪ್ಪರಸರೆಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏಕೆಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಲೋಕಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಂಥ ಇತರೇ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಅಂದರೆ ಹುರಿಯಾಳುಗಳು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದ್ದರಿಂದ.....

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಇದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಬೇಕು. You have not acted in the manner in which a Speaker is bound to act. You have lost our confidence. We therefore want you to go home

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ಮೊನ್ನೆ ನಡೆದ ಲೋಕ ಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ಸೋತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೈತಿಕವಾದಂಥ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಕೂಡ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ...

Sri AZEEZ SAIT.—That is not a point of order. If you are an honest Speaker you cannot allow him to speak like that.

Sri K. H. PATIL.—There seems to be a conspiracy here. He should not be allowed to say anything he likes.

Mr. SPEAKER.—Hon. Members' contention is that the Hon. Finance Minister has not presented the budget. So I request the Hon. Finance Minister to please read that portion and formally present the budget.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I have done it already.

HON. MEMBERS.—No.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I present the Budget Estimates for the year 1971-1972 and also a Schedule of Demands for Grants in advance (Vote on Account).

ಮಹಾಶಯರೇ,

1. ಈ ದಿನ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಈ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಐದನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇದೀಗ ಮುಗಿದು, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ವಿಜಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು, ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ, ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಈ ದೇಶದ ನಾಯಕ ಎಂಬುದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯೂ ಗೌರವಿಸಲೇಬೇಕು. ಈ ತನಕ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯ ಮೋಡ ಕೇಂದ್ರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಕವಿದಿತ್ತು; ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಲ್ಲದ ಕೆಲ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು. ದೇಶದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಬಡಜನರಿಗೆ ನುಭದ್ರತೆಯ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ ದೊರಕಿಸುವ ಏಕಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಇದಿರು ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.

2. ನಾವು ಏಳನೆಯ ದಶಕವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅಶಾಧ್ಯನಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದೆವು. ಹಿಂದಣ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ರಾಜ್ಯವು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುವ ಅಬಾಧಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಇದಿರುನೋಡಿದೆವು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಅರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉಪಕ್ರಮ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉತ್ತೇಜನವೂ ಭಾರತ ಸರಕಾರದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು—ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದ್ದೆ.....

(At this Stage, Hon. Members of the Congress (R) raised an uproar and a few members walked up to the Dais of the Speaker)

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—I lay a copy of my Speech on the Table of the House.

ಮಹಾಶಯರೇ,

1. ಈ ದಿನ ನಾವಿಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಈ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಹೊಸತೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಐದನೆಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಇದೀಗ ಮುಗಿದು, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಚರಿತ್ರಾರ್ಹವಾದ ವಿಜಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಯನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡು, ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆ

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ತಿರುವ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಬೆಂಬಲದಿಂದ, ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿಯೂ ಅವರು ಈ ದೇಶದ ನಾಯಕ ಎಂಬುದು ರುಜುವಾತಾಗಿದೆ. ಜನತೆಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಯೂ ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಈ ತನಕ ಅನಿಶ್ಚಯತೆಯ ಮೋಡ ಕೇಂದ್ರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಕವಿದಿತ್ತು; ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಲ್ಲದ ಕೆಲ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು. ದೇಶದ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸುಭದ್ರತೆಯ ಸಂಪದ ಭಿವ್ಯದ್ಧಿ ದೊರಕಿಸುವ ಏಕಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯತ್ನದ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಇದಿರು ನೋಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬೇಕು.

2. ನಾವು ಏಳನೆಯ ದಶಕವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಶಾಭ್ಯುನಯೊಂದಿಗೆ ಅರಂಭಿಸಿದೆವು. ಹಿಂದಣ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ರಾಜ್ಯವು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಹೆಚ್ಚು ತ್ವರಿತಗತಿಯಿಂದ ಸಾಗುವ ಆಧಾರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಇದಿರು ನೋಡಿದೆವು. ಡೀಗ್ರಿಡ್‌ರೂ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ; ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉಪಕ್ರಮ ಶಕ್ತಿಯೂ ಉತ್ತೇಜನಪೂರ್ವಕ ಸರಕಾರದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕು—ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದೆ.

3. ಈ ನೆಲೆಯಿಂದ, ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವರ್ಷವು ನಿರಾಶೆಯ ವರ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಧೋರಣಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಯಕತ್ವ ನೀಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಸೋತಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಎಲ್ಲ ಪಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕತೆ. ಎರಡನೆಯದು ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ವೇತನ-ಆದಾಯಗಳನ್ನು ಆವರಿಸುವಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರಧೋರಣಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಿಕೆ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಕಾರ್ಯಭಾರಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು ಏಕಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಯತ್ನಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ತಪ್ಪಲು ಕೇಂದ್ರವು ಅಸ್ಪದವಿತ್ತದೆ; ತನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಘೋಷಣೆಗಳೂ ಮತ್ತು ತೋರಿಸಿ 'ಸುಧಾರಣೆ' ಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಯಿಸಿದೆ. ಶ್ರಮದ ದುಡಿಮೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬದಲು ಘೋಷಣೆಗಳೂ ಚಮತ್ಕಾರಗಳೂ ನೆರೆಸಿವೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೈತಳೆದಿರುವ ಆವ್ಯಾಹತವಾದ ಹಾಗೂ ಬಲವಾದ ಅತಿಪ್ರಸರಣದ ಒತ್ತಡಗಳಿಗೆ ಇದೇ ಕಾರಣ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ತರ್ಕ ಎಂಥದಂದರೆ, ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುವಂಥ ಉತ್ಪಾದನೆ ಯಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಔದಾತ್ತವಾಗಿ, ಧಾರಣೆ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿತವಾಗ ಬೇಕಿತ್ತು; ಆರ್ಥಿಕ ತಳಹದಿ ಬಲಗೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆಗಿರುವುದೇನು? ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ—ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯಮಗಳ ಆದಳಿತದಲ್ಲಿ ದೃಢ ಧೋರಣೆಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸಂದು ಕಟ್ಟಿನ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಲು ಅಸ್ಪದವಿತ್ತದರಿಂದ—ವೇತನ ಅನಿಬಂಧಿತವಾಯಿತು. ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಹಣದಪೂರೈಕೆಯಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಮತ್ತು ಕೈಗೊಂಡ ಹೆಜ್ಜೆಗಳೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವುದು.

4. ಅಂಕಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತೋರುವ ಪ್ರಕಾರ, 1970ರಲ್ಲಿ ಆಹಾರೋತ್ತಾದನೆ ಶೇಕಡಾ 13 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು, ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಜ್ಜೆಗಳವಾಯಿತು; ಡೀಗ್ರಿಡ್‌ರೂ ರಫ್ತು ಏನಿಸಿಧಾರಣೆಗಳ ಸೂಚಕ (ಆಧಾರ ವರ್ಷ 1962) ಜನವರಿ 1971 ರಲ್ಲಿ 183.1ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ಅಂದರೆ, 12 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5.4ರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾದಂತಾಯಿತು. ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಸೂಚಕದಲ್ಲಿನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕ. ಅದು 207ಕ್ಕೆ ಏರಿತು; 12 ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 13.7ರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಾದಂತಾಯಿತು. 1961-62 ಮತ್ತು 1969-70ರ ನಡುವೆ ರಫ್ತು ಧಾರಣೆಗಳು ಶೇಕಡಾ 71.5 ರಷ್ಟು ಏರಿವು. 1961-62ರ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ ಬೆಲೆ 1969-70 ರಲ್ಲಿ 58 ಪೈಸೆಗಳಷ್ಟಾಯಿತು. ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಾದ ಸಿಂಹ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿಯ ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಇಳಿತ ಶೇಕಡಾ 20 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 24 ಮಾತ್ರ. ಭಾರತದಲ್ಲಾದರೂ ಅದು ಶೇಕಡಾ 42. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನಗರ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜನತೆಯ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟು ಮಂದಿ, ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಸಂಪ್ತಿಯ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಳಗೆ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ, ಬಡತನದ ಉಸುಬುಗಾಡಿನಿಂದ

ನಮ್ಮನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕಿತ್ತುವಂಥ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಧೋರಣೆಗಳು ಅಗತ್ಯವಿವೆ. ಪ್ರಥಮ ನೆಹರೂ ಸ್ಮಾರಕ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನಿತ್ತ ಪೊರ್ಲಿ ಬಾಣ್ಣಿಕರನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದು ಸುತ್ತಲೇ :

“ ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡಿಮೆ ಗತಿ ಮಾನವ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಲ್ಲವೆಂಬ ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಸಂದೇಹ ಇರಬಹುದು ; ಆದರೆ ಭಾರತದ ವಿಷಯ ಹೀಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಈಗಿನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಕಟುವಾದುದೆಂದರೆ, ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಎಷ್ಟು ಗಂಭೀರವಾದುದೆಂದರೆ, ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಉಳಿದಿರುವನ್ನೂ ಬಲಕೂಡ ಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೇ ಸರ್ವಸ್ವವಲ್ಲ ; ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ದಿನ ಅದೇ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ಸರ್ವಸ್ವವೆನಿಸಿದೆ.”

5. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶನಗಳು ವಿಧಿಸುವ ಇತಿ ಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ರಾಜ್ಯವು ಕಾರ್ಯವೆಸಗ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ, ವೇತನ ಆದಾಯಗಳ ರೂಪಿಕೆ, ಬಿದ್ರೋಗಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈಗವಾಗಿ ತಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ—ಇವೆಲ್ಲವೂ ಬಹುಶಃ ಕೇಂದ್ರದಿಂದಲೇ ಬರಬೇಕಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸ್ವಂತ ಉಪಕ್ರಮಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅರ್ಥಾಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾದ ಮುಂಚಾಚು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಕೃಷಿ, ನೀರಾವರಿ, ವಿದ್ಯುತ್‌ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿ ಹಣ ತೊಡಗಿಸಲು ತಾವೆಷ್ಟು ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟರೂ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದರೂ, ಅತಿಪ್ರಸರಣವು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಚಾಕಟ್ಟನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸಿ ಕೆಲವೆಡೆ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಕೆಲವೆಡೆ ದುರ್ಬಲವೂ ಆಗುವಂತೆ ತೇವೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹತಾಶ ಮನೋಭಾವ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ದಿನ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಹಾಗೂ ಮೇಲುಗುತ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಾಧಾರವಿದ್ದು ಅತ್ಯುಗ್ರ ಅಘಾತ ದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹೊರ್ತಾಗಿ, ಉಳಿದಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ತಮ್ಮ ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಖೋತಾವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿವೆ ; ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ಕಾರಣ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ.

6. ಈ ದಿನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೇಂದ್ರವು ಅತಿ ವಿಶೇಷಾನುಕೂಲವುಳ್ಳ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದೆ ; ಅದರ ಆದಾಯಗಳು ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ, ಅಂಥ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗಾಗಲೀ ಇನ್ನಿತರರಿಗಾಗಲೀ ವೇತನ ಅಥವಾ ಸಂಬಳಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹರಿಬಿಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅತಿ ಪ್ರಸರಣದ ಕಾಲುವೆಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವುದೇ ಇದು. ರಾರ್ಯಷ್ಟ ದಿಂದ, ಈ ಅಘಾತ ಅಲ್ಲೇಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರದ ಈ ವರ್ತನೆಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊರ ಹೇರುತ್ತವೆ ; ತಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಆವಕಾಶ ನೀಡುವಷ್ಟಾದರೂ ತಮ್ಮ ವೇತನ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳು ಏರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊತ್ತಟ್ಟಿಗೆ, ಅತಿಪ್ರಸರಣದ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬೇಕಾದ ಉಪಕರಣಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಳಿ ಇಲ್ಲ ; ಹೀಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆಯೇ ರೂಪಿಸಲಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಧೋರಣೆಗಳಿಗೆ ಅವು ಅಪುನೀತಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

7. ಕೇಂದ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವುದರ ತಿರುಳು ಇದೇ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಅನುಕೂಲಕರವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯವೂ ಆರ್ಥಿಕ ಪವಾಡವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವಿವಾಧವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಗಂಭೀರವಾದ—ಆದರೆ ಪೂರ್ಣಜವಾಬುದಾರಿಯು—ಆರೋಪವೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯೋಜನಾ ಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದ್ದೇಶಸಾಧಕ ಹಾಗೂ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಹಭಾಗಿತ್ವ ಕ್ರಾಂತಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು. ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅಥವಾ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು, ಅರ್ಥ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಮಾನದ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನ್ವಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಪರವಾಗಿಯೇ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ವಾದಿಸುವುದು, ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಿಕೆಯ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು—ಇಂಥವೇ ಹಲವು ಮುಖಾ ಮುಖಗಳಷ್ಟೇ ಕೇಂದ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಗಳಾಗಬಾರದು. ಅದರ ಬದಲು, ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಗಂಭೀರವಾದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವ

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹೊಣೆಗಳಿಗೆ ನಂಬಂಧಿಸಿ ಒಗ್ಗೂಡಿದ ನಡಿಗೆ. ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಂದ್ರ ದಲ್ಲೂ ಆಳುತ್ತಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವೈವಿಧ್ಯವಿದ್ದರೂ, ಈ ಪಕ್ಷಗಳ ಮುಖಂಡರು ತಾವು ರಾಜ್ಯತಂತ್ರಜ್ಞರೆಂಬುದನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಳಿತಿ ಗಾಗಿ ಒಂದಾಗುವರೆಂದೂ ಶೀಘ್ರ ಅರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳ ಬಗೆಗೆ ಒಮ್ಮತಕ್ಕೆ ಬರುವರೆಂದೂ ಆಶಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾದೀತೆ ?

ಬಲಪ್ಪ ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತ—ಹೀಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ನಂಬಂ ದಿಸಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚರ್ಚೆನಡೆದಿದೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಸುಸ್ಪಷ್ಟ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸದಿರುವುದೇ ಗೊಂದಲವಿರುವುದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಏಕೈಕ ವಿಚಾರಗಳು ಎದ್ದಿರುವುದು, ಪ್ರತ್ಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಾದರೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಗಳಿಗೆ ನಂಬಂಧಿಸಿ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇದೆ. ಅದರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿೀಮಿತ, ಹಿಗ್ಗಿಸಲಾಗದ್ದು. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ವರ್ತಿಸುವಾಗ ಕೇಂದ್ರವು ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ತೋರುವಂತಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಲಪ್ಪವಾಗಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತಿವಾಗುವಂಥ ರಾಜ ಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಮಗೆ ಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಗಳ ಬಲವೇ ಕೇಂದ್ರದ ಬಲ ಎನ್ನಿಸುವುದು. ಆಗ ಕೇಂದ್ರವು ತನ್ನದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯವೆಸಗುವುದು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುವುದು.

ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂಥ ಅರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಘಟ್ಟವನ್ನು ನಾವಿಗೇ ತಲಪಿದ್ದೇವೆ. ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಅವರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು—ಸಹಕಾರ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕವೂ ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸಬಹುದು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರೀ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಉಪಭೂಮಂಡವಾದ ಈ ದೇಶ, ಸೊಗಸಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂತಸ್ಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಾವಿನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಸಿಲ್ಲ. ಈ ದಿಕ್ಕುಗಳತ್ತ ಕೇಂದ್ರವು ತನ್ನ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿ, ಕಲ್ಪನೆಯ ಹಾಗೂ ಚಾಲಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಿಂದ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಬದಲು, ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವುದೇ ನಂದರೆ, ಸ್ಥಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ರಾಜ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನಂಬಂಧಿಸಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರವು ವೈಯಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವತಃ ರಾಜ್ಯಗಳೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವು.

ಇಂಥ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯು ಅನುಮೋದಿಸಿತ್ತು, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಹಾಯಿತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಮಿತಿಗೆ ಇಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್ ಗ್ರಾಂಟುಗಳ ಅಥವಾ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದೆಂದು ತಿರ್ಪಾಟವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಸಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮೂಲೆಗೊತ್ತಿಂದಂತೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು. ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂಥ ತತ್ತ್ವಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಎಳೆದಷ್ಟೂ ಹಿಗ್ಗುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಒಳಹಂದರಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಭಾರಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಅರ್ಥ ಆಯೋಗದಿಂದಲೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಗ್ರಾಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವಣ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಹೆಚ್ಚಿ ದಂತೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತರ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ; ವಿಸ್ತೃತ ಹಾಗೂ ಅಪ್ಪಾ ಹತ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಅವಶ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಪೃಥಕರಿಸಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ; ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಕೈಯೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ಲದೆಯೇ

ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಶಾಶ್ವತಾರ್ಥ ಆಯೋಗವೊಂದನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನಃಪುನಃ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

8. ಕ್ರಿ.ಶ 2000ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯವಾದ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುತ್ತದೆ; ಜೀವಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತನೆಯದಾಗುತ್ತದೆ; ಆದರೆ ಈಗಿನ ಗತಿಯಲ್ಲೇ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವುದರಿಂದ ತರಾ ವರವಾನದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತವು ಈಗಿರುವಂತೆಯೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಶತಕೋಟಿ ಜನರಾಗುವುದು. ಈ ಮುನ್ನ ರಿವಿನ್ಯೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕತೆ ಕದಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

9. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನಿರಾಶ್ರಿತರಾದವರು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಒಯ್ಯಲು, ಎಡಬಿಡದೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಮಾಡಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇರುವುದನ್ನು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಲು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಹೋದನಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆ ದಶಕಕ್ಕೂ ಆ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಇರಿಸಿಕೊಂಡ ಗುರಿಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಗತವರ್ಷದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳ ಪ್ರಯುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಆಗಿರುವ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ನಮ್ಮ ಗುರಿಗಳತ್ತ ನಾವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

● ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಥನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ 1970-71ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜು ಮೊತ್ತ 200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೊಡಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಲಾಗಿರುವ ಈ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ರೂ. 75 ಕೋಟಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸರಕಾರದ್ದು; ಉಳಿದುದು ಇತರರದ್ದು.

● ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರಪಕ್ಷೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಬಹಿಷ್ಕಾರದೀರ್ಘಕಾಲದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಾಧಕ ಉದ್ದೇಶದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು, ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

● ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ; ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಣ ಕೆಲಸ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪೋಷಕಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

● ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಹಾಗೂ ಸುಧಾರಣೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವಿಭಾಗಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಕ್ರಮಗಳು—ಇವುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗಮನ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

● ಏಕಪ್ರಕಾರವಾದ ವಿಮ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯಿಂದ ದೊರೆತಿರುವ ಚಾಲನೆ, ಸರಕಾರ ಹಾಗೂ ಒಳಹಂಪರವನ್ನು ಬದಗಿಸುವ ರಾಜ್ಯಪ್ರೇರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನೆರವು—ಇವುಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಿಜ್ಞಾನಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಧೋರಣೆಗಳು ಇನ್ನೆದ್ದರೆ ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

● ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಹಾಗೂ ಯೋಜನಾ ಗುರಿಗಳಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮತ್ತು ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವ ನಾವು, ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಹೊಸಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಮೊದಲೇ ಇದ್ದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

● ನಮ್ಮ ಮಹತ್ವದ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಒಮ್ಮೆಗೆ ಅಲ್ಲದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವು ನೆರವು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿರುವ ಕಾರಣ, ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯೇ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅತ್ಯವಶ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಅಭಾವದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ನೀರಾವರಿ ಭಾವಗಳನ್ನು ತೋಡುವಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಹೂಡಿಕೆ—ಈ ಕೆಲಸಗಳ ವೇಗವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

● 1970ರಲ್ಲಿ ಚಾಲನೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ, 43 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದ ಕಾಳನದಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

● ನಗರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಅದ್ವೈತ ಈ ವರ್ಷವೂ ದೊರೆತಿದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.)

● ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಕರ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೂ ಉತ್ತೇಜನ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲು ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗ್ರಾಮಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಸತ್ತ್ವಶಾಲಿಯಾದ ಧೋರಣಿಗಳ ಇತರ ಗಮನಾರ್ಹ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಹೀಗಿವೆ :

● ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ವಿಸ್ತಾರಗೊಳಿಸಿ, ಅರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳ ರಚನೆ, ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕಾರಿ ನೆರವಿನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿರುವ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳು, ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣಕಾಸು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆಂದೂ ಆರ್ಥಿಕ ಕನುವು ಇರುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಲಭ ಸರ್ವಕಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಂದೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

● ಕೃಷಿಕಾರ್ಪಿಕುಗಾಗಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 2.50ರ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿರುವುದು. ಆ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಸದ್ಗುಣದ ಈ ಬಡವಿಭಾಗಕ್ಕೆ, ವಿತ್ತೀತನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಕೋಟಿರೂಪ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ವೇತನ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

● ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸರಕಾರಿ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳ, ಪುನರ್ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಹತೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ದಕ್ಷ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸುವ ಚೈತನ್ಯದಿಗೂ ಶೀಘ್ರಲಿಪಿಕಾರರಿಗೂ ಉತ್ತೇಜಕಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

● ನಗರಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಕಲ್ಪನಾಪೂರ್ಣವಾದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ರಚನೆ.

● ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಆರಂಭಿಸುವುದು. ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಥಮದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾನೇಜರುಗಳ ಅಭಾವವಿದೆ. ಈ ಅಸ್ತವ್ಯಾಸವಾಗಿದ್ದು, ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು—ಹೀಗೆ ಎರಡೇ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಥಮ ಬರ್ಗದ ಒಂದು ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಶಕ್ತವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಎಂದು ಭಾರತದ ಮಾತೃವಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡಪ್ರಾಚ್ಯದ ದೇಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಬೇಕು. ಈ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮೊದಲ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು, 1971-7 ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಈ ಹಿತರೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೈಜಿಷ್ಯಗಳ ಎರಡನೆಯ ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

10. ರಾಜ್ಯದ ಆಂಗೀಕೃತ ಚತುರ್ಥಯೋಜನೆಯ ಗಾತ್ರ ರೂ. 360 ಕೋಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯ 173 ಕೋಟಿ ರೂ. ರೂ. 177 ಕೋಟಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ. ಐದನೆಯ ಅರ್ಧ ಆಯೋಗದ ತೀರ್ಪು ನಮಗೆ ಪ್ರಾಕಟವಾಗಿದ್ದು, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥ ಸಚಿವ ಶಾಖೆಯೊಡನೆಯೂ ಯೋಜನಾ ಸಚಿವರೊಡನೆಯೂ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ರೂ. 105.5 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡರ ಗುರುವೆಂದು ನಮಗೆ ಅಶ್ವಾಸನ ದೊರೆತಿದೆ. ಇದು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೇತರ ಕೊಡತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ರೂ. 45 ಕೋಟಿ; ಉಳಿದದು ಯೋಜನೇತರ.

1969-70ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 71.64 ಕೋಟಿ: ಈ ವರ್ಷ (1970-71) ಅದು ರೂ. 74.35 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರಿತಿರುವಂತೆ, ವಿಧಾನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾದ ಸರ್ವಾನುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇತ್ತು. ವೈಸೂರಿನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ, ಕಾರ್ವೆರಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ ನದೀ ಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ನಿರಾಪರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಕೀಯ ಮತ್ತಿತರ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಜಲ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಮಂಡಲರು ಅನುಮತಿ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. 1969-70ರಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅಗಲುವ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 5.29 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದು ರೂ. 6.68 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿ ಬಹುದು. ಈ ಬಾಬಿಗಳಿಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಬಾರದೆಂದು ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಿಂತುಹೋಗಬಾರದೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಇವು ಪೂರ್ಣವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಸದನವು ಕಾತರವಾಗಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಬಲ್ಲೆ. ಈ ಆದೇಶದಂತೆ ನಾವು ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಚತುರ್ಥ ಯೋಜನಾ-ಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಕೆಲವಾರೋಕಾಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರೂ. 73 ಕೋಟಿ. 1969-70 ಮತ್ತು 1970-71 ರಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾಮಗಳೆಂಬ ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವೈಸೂರು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದೆ. ರಾಜ್ಯವು ತಾನು ಮಾಡಿದ ವಾಗ್ದಾನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಉಪಪ್ರಶಂಸಿಸಿದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಯೋಗವು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ನೂಟಿಸಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶೇಕಡಾ 39 ರಷ್ಟನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿರಾವರಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಧನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂದೂ ಆಯೋಗದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

1971-72ರ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದವರು ರೂ. 70 ಕೋಟಿಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ರೂ. 34.60 ಕೋಟಿ. ನಾವು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರೂ. 5.40 ಕೋಟಿ. ಇದಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೇವಣಿಕೆ, ಕಬಿನಿ, ಹಾರಂಗಿ ಮತ್ತು ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಹೊಡ್ಡು ಮತ್ತು ಮಧಮ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ ನಿರೀನ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಕಾತರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, 1971-72ರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಒದಗಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಣ ರೂ. 79.67 ಕೋಟಿ. ಇದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರಗತಿ ನಿಧಾನವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಮೊತ್ತ.

ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಫೋರಣ್‌ಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪ್ರಾವಣೀಕರವಾಗಿವೆ. ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಗುರಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು, ಯೋಗ್ಯ ಒಳ ಹಂಚರವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ—ವಿಶೇಷತಃ ಒಳ್ಳೆಯ ರಸ್ತೆಗಳು, ಯಥೇಚ್ಛಿತ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳಂತಹ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ—ತೊಡಗಿಸುವ ಹಣವನ್ನು ಕಮಲವೆವಾಗ ಹಂಚಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಿದೋಲಿ-ಕಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹಣ ತೊಡಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾರ್ಯಾಂಶ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಹೊಡ್ಡು, ಮಧಮ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ನಿರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ತೊಡಗಿಸಿರುವ ಒಟ್ಟು ಹಣ ರೂ. 210 ಕೋಟಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಚತುರ್ಥ ಯೋಜನೆಯ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಇದು 330 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರ ತೊಡಗಿಸಿರುವ ಹವನು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೂ ಎದಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ 7-8 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೂತೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೊಡಲಾಗಿರುವ

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ, ಸುಮಾರು 35 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಈ ದಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಹೂಡಿರುವ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1.25 ಲಕ್ಷ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯು ಸುಮಾರು 37.5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ತೊಡಗಿಸಿದೆ ಎಂದೂ ಇದರಿಂದ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ; ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರತಿಫಲಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಇವುಗಳಿಂದ ದೊರೆಯತೊಡಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಿರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ 31 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ. ನಿರಾವರಿಯ ದಾಮಾಶಯ ಈಗ ಶೇಕಡಾ 12ಕ್ಕೆ ಏರಿತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ; 1969-70 ರಲ್ಲಿ ಅದು 58 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳ ದಾಖಲೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು.

ರಾಜ್ಯದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲದೆ, ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರೇರಿತ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರೂ. 12.50 ಕೋಟಿ ವ್ಯಯವಾಗಲಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಾರರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ, ದುರ್ಬಲ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಗಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೆಲಸಗಳ ವಿರ್ವಾಟು, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ—ಇಂಥವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ರೂಪಿಸಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಳಗೆ 1971-72ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಮೊತ್ತ ಸುಮಾರು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ—ವಿಶೇಷತಃ ಸಹಕಾರೀ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ—ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗುವ ಅರ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ ಈ ವರ್ಷದ 38 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 1971-72ನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂ. 45 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರುವುದೆಂದು ನಾನು ಅಶಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಶಾಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 1000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು. ಜೂನ್ 1969 ರಿಂದ ಶಾಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನ. ಕೃಷಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಸಾಲ ರೂ. 25 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದು ರೂ. 35 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರುವುದೆಂದು ನಾವು ಅಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರೀ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು 1971-72ರಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವಾಗಿ ರೂ. 12 ಕೋಟಿಯನ್ನಾ ದರೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಅತಿರিকವಾಗಿ ಈ ಹಣ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು. ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಇವು ಗಣನೀಯ ಪೂರಕ ಹೂಡಿಕೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಅದುದರಿಂದ, 1971-72ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಾದರಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗುವುದು ಸಂಭವನೀಯ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

11. ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಅನೇಕ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ಮೈಸೂರು, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಣಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂಥದೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ತುಮಕೂರು, ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ರೈತರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಣ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂಥದೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಣಬೀಸಾಯದ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆ, ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಅಭಾವಪೀಡಿತವಾಗಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 42 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕೆಲಸಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ಪದವೀಧರರು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ.

12. ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಶಿಫು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರು ವಿಮೆಯನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಆರಂಭಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಹೊಣೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವೊಂದೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಅಂಥ ವಿಮೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತನ್ನ ಸಹ ಭಾಗಿತ್ವವಿರುವ ಕಂಪನಿಯನ್ನೇ ಸಾರ್ವೋದ್ದೇಶನನ್ನೇ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾವು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಮುಂದಿಟ್ಟೇವೆ.

13. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಹಕಾರೀ ಕಕ್ಷೆ ಯೊಳಗೆ ಬಂದರು. ಇದರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 98ರಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 46ರಷ್ಟು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರನ್ನು ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆವರಿಸಿ ದಂತಾಯಿತು. ಶೇವಣಿಗಳನ್ನು ಕರೆಹಾಕುವಂತೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉತ್ತೇಜಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇವಣಿ ರೂ. 3.5 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

14. 1970ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೀಸಿದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಶೈತ್ಯಗಾಳಿಯಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ಉತ್ತರಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಟ್ಟಿತು. ಈ ವರ್ಷದ ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಹುಭಾಗ ನಾಶವಾಗಿದೆಯೆಂದು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದೇ ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಬೆಳೆಗೆ ಆಯುಷಿರಲೂಬಹುದು. ತಕ್ಷಣವೇ ರೋಗವನ್ನು ಇದಿರಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮರಗಳಿಗೆ ಅವು ಹಬ್ಬದಂತೆ ಮಾಡಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡೆವು. ತೋಟಗಳನ್ನು ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮತ್ತು ತರಲು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ರಿಕ್ವೆಸ್ಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸ ರಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ಶಾಲೆ ಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುಚೂರುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಶಾಲೆಗಳು 1971ರ ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗುವು ವು. ಸುಮಾರು 50 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಶಾಲೆಯೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

15. ರಾಜ್ಯವಾದ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಾಲು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹಾಲು ಕೇಂದ್ರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಭದ್ರಾವತಿ, ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಗಳಲ್ಲೂ ಬೇಗನೆ ಹಾಲು ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆರಂಭವಾ ಗುತ್ತವೆ. ಬಿಜಾಪುರ, ಹಾನನ, ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮೀಣ ಹಾಲು ಕೇಂದ್ರಗಳೂ ಮುಂಜೂರಾಗಿವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚಳ್ಳಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಕುರಿನಾಕಣ್ ಕೇಂದ್ರವೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಮುಂಜೂರಾಗಿದೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮೊದಲಹಂತವನ್ನು 1971-72ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಪಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಇಂಡೊ-ಡೇನಿಷ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 1-4-1970 ರಿಂದ ನಾವು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡೆವು. ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಸರಕಾರಗಳ ನಡುವಣ ಹೊಸ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ, ಯೋಜನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುನಿರಾಬಾದ್, ಕೊಡಿಗೆ ಮತ್ತು ನೀರಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ; ಜೊತೆಗೆ ಹೇಸರಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗಿನವೆ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

16. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೇರಿಯು ಹತ್ತುಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್ ಹಾಲಿನ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ದಾಖಲೆ ಮಟ್ಟವನ್ನು 1971ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಟ್ಟುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಆಗ ಪ್ರತಿದಿನದ ಮಾರಾಟ 25,000 ರಿಂದ 30,000 ಲೀಟರುಗಳಾಗುತ್ತದೆ; ಇದು ಅಂತಿಮವಾಗಿ 60,000 ಲೀಟರುಗಳಿಗೆ ಏರಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಡೇರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡು ನಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ವಿಸ್ತೃತವರದಿಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಡೇರಿಯನ್ನು ದೇಶದ ಪ್ರಮುಖ ಡೇರಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

17. ರೂ. 2 ಕೋಟಿಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಫೇರು ಬಂಡವಾಳವಿರುವ ಮೈಸೂರು ಆರಣ್ಯ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಶೀಘ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾಗೂ ವಾಣಿಜ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಮರ ಬೆಳೆಸುವುದನ್ನು ಮಂಡಲಿಯು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿದೆ. ಹಣ ನೀಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಕ್ರಿಯ ಬೆಂಬಲ ದಿಂದ ಮಂಡಲಿಯು ಆರಣ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಣನೀಯ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿವೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಬಳಿ 10 ಚದರ ಮೈಲಿಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಮೃಗೋನ್ಮಾನವೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿರುವುದು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವ ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 1971-72ರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ರೂ. 2 ಲಕ್ಷ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

18. ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಗಾಗಿ 16.95 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಶರಾವತಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಘಟಕವು ಇನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂಭತ್ತು ಮತ್ತು ಹತ್ತನೆಯ ಜನರೇಖರುಗಳು 1975-76ರಲ್ಲಿ ಚಾಲಿತವಾಗುತ್ತವೆ. 1974ರಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ 985 ಮೆಗಾವಾಟ್ (514 ಕೋಟಿ ಘಟಕಗಳು) ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ 1185 ಮೆಗಾವಾಟ್‌ಗಳಿಗೆ (700 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ಘಟಕಗಳು) ಎರಬಹುದೆಂದು ನಮ್ಮ ಅಂದಾಜು. 200 ಮೆಗಾವಾಟ್ (186 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ಘಟಕ) ಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಕ್ಷಾಮ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಬಿಜ್ಜೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಲ್ಕತ್ತ, ಏನ್‌ಲೆ ಆಗಲಿ ಅಂಥ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರಕಾರ ದೃಢವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಕಾಳೇನದಿ ಜಲವಿದ್ಯುತ್ ಯೋಜನೆಯು ಇದೀಗ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ನಾನು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿ 335 ಮೆಗಾವಾಟ್‌ಗಳು ಎರಡು ದೈತ್ಯ ಜನರೇಖರುಗಳೊಡನೆ 1975 ರಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗುವುದು. ನಾವು ಈಗ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕಾಳೇನದಿ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಯು ಈಗ ತನ್ನ ಜಾಲರಲ್ಲಿ ಹರಿಯತೊಡಗುತ್ತದೆಂದೂ ತೀವ್ರ ಅಭಾವವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದೆಂದೂ ನಾವು ಭರವಸೆಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಳೇನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರಾಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಲ್ಕತ್ತರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಮೈಸೂರು ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಜನರೇಖರುಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಧದೊಳಗಿನ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ; ಇತರ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿವೆ.

ಉನ್ನುವಾರಿಗಾಗಿ ಶರಾವತಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮೈಸೂರು ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನು ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ರೂ. 86 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಿರುವ ಶರಾವತಿಯ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಳೇನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲು ಶಕ್ತವಾಗುವುದು. ಸರಕಾರವು ಸ್ವಂತದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ನಾಡಿಸಲಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕೌಶಲವನ್ನು ದೃಢ ತೆಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದಂತೆಯೂ ಆಗುವುದು.

ಈ ವರ್ಷ 20,000 ನೀರಾವರಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಯ ಹೊರಲಾಗುವುದು. 30,000 ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಕೂಡಿಕೆಯು 1971-72ರ ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಈಗ ಇದೀ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ 80ರಷ್ಟಿರುವ 10,000 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

19. ಸರಕಾರ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಉತ್ತೇಜಕಗಳೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅನುಕೂಲಕರ ಬಿಜ್ಜೋಗಿಕ ವಾತಾವರಣವೂ ಸಾಕು ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದೆ. 1969-70 ರಲ್ಲಿ ಬಿಜ್ಜೋಗಿಕ ರೈತನನ್ನುಗಳಿಗಾಗಿ 135 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆ, 1970-71 ರ ಮೊದಲ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 145 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದವು. ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ಆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 57 ರೈತನನ್ನುಗಳನ್ನು ರೈಟರ್‌ ಆಫ್ ಇಂಟೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ದೇಶದ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಬಿಜ್ಜೋಗಿಕ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಬೆಳಗಾವಿಯ ನೂತನ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಮ್ ಕಾರಖಾನೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಅಂಗವಾದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಂಪನಿಯು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈಗೊಂಡ ನಿರ್ಧಾರವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಗತಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಈ ಬೃಹದೊಂದು ಮೊದಲುಮೆಂತೆ ಮಾಡಲು ಹಿರಿಯ ಕಾಣಿಕೆಯಾಗುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯು ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪು ಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಾನ್ಸಿಕ್ ಸೋಡಾ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪು ಯೋಜನೆಯು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ಯಮ.

23 ಸರಕಾರೀ ಉದ್ಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, 11 ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನಿಡಬೆಂದೂ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಲು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಎನ್. ಜಿ. ಇ. ಎಫ್. ತನ್ನ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಆಶೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಕ್ಕರೆ ಘಟಕಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಮೈಸೂರು ಸಕ್ಕರೆ ಕಂಪನಿಯು ಶೇಕಡಾ 20 ರ ಡಿವಿಡೆಂಡನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ರೇಷ್ಮೆ ಬಗೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ, ಈ ನದನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಅದರ ಭವಿಷ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಂವೇಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಒಟ್ಟು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಳಿತವನ್ನೂ ಕಂಪನಿಯು ಸಾಧಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಹರ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೃಶ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮ ಗಳಿಂದಲೇ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಸರಕಾರೀ ವಲಯದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಉದ್ಯಮಗಳ ಒಂದೆರಡನ್ನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಸಾಕ್ ಕಂಪನಿಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ರಮಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲವೆ.

20. ರೇಷ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಳಿ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಒಪ್ಪೋ ಹೆಚ್ಚು ವಿದೇಶೀವಿಮೆಯವನ್ನು ಅದು ಗಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಒಟ್ಟು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಿಡ್ಡಾದ ಡಶವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತ ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ನೆರವು ನೀಡಿದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಈಗಿರುವ 14 ಲಕ್ಷ ಕೆ. ಜಿ. ರೇಷ್ಮೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಯೋಜನಾವಧಿಯ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 35 ಲಕ್ಷ ಕೆ. ಜಿ. ಗೆ ಏರಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರಿ.

21. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಮಿನರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ದೋಣಿ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದೆ. 1973 ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಆರಂಭವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕುದುರೆಮುಖ ಕಬ್ಬಿಣ ಖನಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಸ್ತೃತ ಪರದಿಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರಿತಿರುವಂತೆ, ಹೊಸಪೇಟೆಗಾಗಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆಯೊಂದನ್ನು ಪಡೆಯುವ ನಮ್ಮ ಯತ್ನಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿವೇಶನದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆ ಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಅಧೀನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೂ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೂ ಈ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಒಳ್ಳಾರಿ-ಹೊಸಪೇಟೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಣಿ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಲು ಮತ್ತು 500 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೆಂಟೈಕ್ಲೇಷನ್ ಕಾರಖಾನೆ, ಸೆಂಟ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಅದಿರು ಕಾರಖಾನೆ ಮತ್ತಿತರ ತಕ್ಕುದಾದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲು ಕಂಪನಿಯೊಂದರ ಸ್ಥಾಪನೆಗೋಸ್ಕರ, ಸರಕಾರೀ ಕಂಪನಿಯಾದ ಮೈಸೂರು ಮಿನರಲ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಕ್ರಮಗೊಂಡಿದೆ.

22. ಎರಡು ನದಿ ಪಾತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾರ ಅತಿ ಹಾಗುತ್ತದಾದರೂ, ಈ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಭಂಧಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಗುರಿಯು ಸಾಧನೀಗಾಗಿ ಪಾತ್ರಾವಿಸುತ್ತರೇ ಇದ್ದೇವೆ. ದೆಡ್ಡು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹಣ 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಅದರ, ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದ ವೇಗವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡುದರಿಂದ ವೆಚ್ಚ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 22 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 20.97 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ತಾಂಭದಾ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ರಯತ್ನವು ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಅಗತ್ಯ. ನೀರಿಯ ಸಹಾಯಿತ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ 1.5 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆಯಕಟ್ ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಸಾರಾಕಟ್ಟೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಗತಿ ಸೀಮೆಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಶೀಘ್ರ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಬ್ಬರು ನೇಮಕಗೊಂಡದ್ದಾರೆ.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒದಗಿಸಿದ ರೂ. 7.18 ಕೋಟಿ ಒದಲು ಅಗಬಹುದಾದ ವೆಚ್ಚ 8.34 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ನಾವು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೀಘ್ರ ಫಲ ನೀಡುತ್ತವೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

23. ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಪಡಿಸಲು ಅಡಳಿತ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಈಗಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆಯಾದರೂ, ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭೂ ಕಂದಾಯದ ಹಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲಾಗುವುದು. ತೀರಾ ದುರ್ಗಮವಾದ ಅಥವಾ ನೀರನ್ನು ಸವಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಹೊಣೆಯಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನೂ ಉಳಿದಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕುಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಬೇಗನೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಪರಮ ಅಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. 1970-71 ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣ ರೂ. 1.2 ಕೋಟಿ ಮಾತ್ರ ವಾದರೂ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರೂ. 2.5 ಕೋಟಿ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚ ತಗಲುವ 281 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಉಳಿದುಬಂದು ವಿವಿಧ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿರುವ 600 ಕ್ಷುಣ್ಮ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇಂದಿಗೆ 213 ಯೋಜನೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಂಡು ಸುಮಾರು 10 ಲಕ್ಷ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಏಳು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲರಾ ಉಪದವಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ರೂ. 19 ಕೋಟಿಗಳ ಅಂದಾಜುವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ನೀರು ಪೂರೈಸುವ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೊಂದನ್ನು ಯುನಿಸೆಫ್ ನೆರವಿನಿಂದ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳ 74 ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಅವಿಸುವ ಮೊದಲು ತಂಡಕ್ಕೆ ಮುಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯುನಿಸೆಫ್‌ನವರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಮೂರು ಅತಿ ವೇಗದ ಡ್ರಿಲ್ಲಿಂಗ್ ರಿಗ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

24. ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 500 ಮೈಲುಗಳಿದ್ದರೆ ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡಿವೆ. 25 ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿವೆ, 2000 ಮೈಲುಗಳನ್ನು ವಿಾರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸುವುದು, ಸರ್ಕಾರೀ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಗಲಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

1971-72ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದು. ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಹಣವನ್ನು 5.48 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳಿಂದ 6.06 ಕೋಟಿಗೆ ಏರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಯ್ಕೆಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಾಹನಸಾರಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ, ಡಾಮರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು 15 ಅಡಿಗಳ ಅಗಲಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

25. ಈಗ ಜನರ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು 42 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಉಳಿದ 132 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಸಮರ್ಥ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನಾವು ಕಾಪುರರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅದಾದರಿಂದ, ಮುಂದಿನ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲೂ ಕನಿಷ್ಠ 25 ಹಾಸಿಗೆಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಗತ್ಯ ಇರುವಲ್ಲಿ, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವಶ್ಯ ಬಲ-ಮಟ್ಟಗಳಿಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೀಲೀಫ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಒಂದನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವೀಯುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ; ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶಕ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ, ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ 1971-72ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುವಂತೆ, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನಾನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಾಸಗಿಯವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿರುವ ಕಿವುಡರ ಶಾಲೆಗಾಗಿ ರೂ. 1 ಲಕ್ಷದ ವಿಶೇಷ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

26. ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನ ಹಾಗೂ ತನಿಖೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯು ಆಡಳಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪುನರ್ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯೂನಿಟ್ ಹಾಗೂ ಎನ್ ಸಿ ಇ ಆರ್ಟಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ, ಆಯ್ದ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬೆಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಯೋಜನೆ ಸಾಂದ್ರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆರಗು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆ; ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಾಯಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಈ ಯೋಜನೆಯು, ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕರ್ತವ್ಯಗಳೊಡನೆ ಜೋಡಿಸ ಬಯಸುತ್ತದೆ; ಹೊಸಹೇಟಿ ಉಕ್ಕಿನ ಕಾರಖಾನೆ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸಿನ ಅಪಶೃಂಗಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಶಾರೀರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ-ನೃತ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ನೀಡಲು ನಾಲ್ಕು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಎಂದು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರೀ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯವು, ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರೀ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮಾನಸಿಕ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯಗಳ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ. ಈ ರೀತಿಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕುರಿತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ತಾನೂ ಆಂಗೀಕರಿಸಿದೆ. ಪ್ರೀ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬೋರ್ಡ್ ಒಂದನ್ನು ಸರಕಾರ ರಚಿಸಿ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉನ್ನತವಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರೀ-ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ದೈರಕೋಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ ಘಟನೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಗಣಿತ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಈ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದು ಬರಲಿರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸುವಂಥ ವಿದ್ಯಾತ್ಮನ ಉಗ್ರಾಣವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂವೇಹವಿಲ್ಲ.

27. ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು 90ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿವೆ. ಕಿರಿಯರ ವಿಶ್ವಕೋಶವಾದ ಜ್ಞಾನ ಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟವು 1970ರ ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟವು 1971ರ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶದ ಎರಡು ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ; ಮೂರನೆಯ ಸಂಪುಟವು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಇಲ್ಲವೆ ನದ್ಯದಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯಾರಂಭವಾಗಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳು 'Karnataka through the Ages' ಕೃತಿಯು ಕನ್ನಡ ಅವೃತ್ತಿ; ರೈಸರ 'Epigraphia Carnatica'ದ ಪಾಷ್ಠಾತ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಕನ್ನಡ ಅವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕುವೆಂಪು ಪರಿಚಿತ 'ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ' ಕಾವ್ಯದ ಜನಪ್ರಿಯ ಅವೃತ್ತಿ.

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮುದ್ರಣಾಲಯಕ್ಕೆ ರೂ. 6 ಲಕ್ಷ ಅನುನಾನ ನೀಡಲು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ, ಪರಿಣತರು ಹಾಗೂ ಸಾಂಶೋಧಕ ವಿವಾಂಸರಿಗೆ ನೆರವಾಗುವಂಥ ಮೂವತ್ತು ಸಂಪುಟಗಳ 'ವಿಷಯ ವಿಶ್ವಕೋಶ'.

ಆಡಳಿತದ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಬಳಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಿದೆ. ಅಗ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.

28. ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಪಂಥಾಪ್ಪಾನದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯುವಕರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರವು ಸದಾ ಕಾತರವಾಗಿದೆ. ಯುವಜನರು ಕೌಶಲ, ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳ ಭಂಡಾರ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಸೇವಾ ಯೋಜನೆಯು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯುವಜನದ ವಿರಾಮವೇಳೆಯ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸುವಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆಯಾದರೂ, ಯುವಜನಾಂಗದ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಪ್ರಕಟಗೊಳ್ಳಲು ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾರ್ಗ. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಪಡೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಯೊಂದಿಗೆ, ಯುವಜನದ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮಹಾಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬದ್ಧರಾಗಿರುವಂತೆ ದಾರಿ ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕೌಶಲದ ಮತ್ತೊಂದು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಮುಡುಕಿದಲು ಸಿದ್ಧವಿರುವವರಿಂದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಪಡೆಗೆ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಆಸರಾಗುವುದು. 'ಮೈಸೂರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆ' ಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ 25 ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿರುವ 6 ದಳಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಮುಸ್ಸೂರ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರಗಳ ದುರಸ್ತಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನರು, ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಾಗೂ ಯುವಜನ ಕರ್ಯಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು—ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಕೋರುತ್ತೇವೆ. ಅರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ, ರಾಜ್ಯದ ಯುವಜನರಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕಶ್ರಮದ ದುಡಿದೆಯ ಬಗೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರು ಮಹತ್ವದ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವರೆಂಬ ಬಗೆಗೆ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ.

29. ಕ್ರೀಡೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವ ನಮ್ಮ ಧೋರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ, ಶ್ರೀ ಕಂಠೀರವ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವನ್ನು ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಮನೋರಂಜನ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುವುದು; ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಯುವಕ-ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮನೋ ರಾಶನದ ಹಾಗೂ ಸ್ನೇಹ ಸೌಹಾರ್ದಕ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುವುವು. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪಂದ್ಯಗಳನ್ನು 30,000 ಜನರು ನೋಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಅಧುನಿಕ ಚೆನ್ನಿಸ್ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣವನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲು, ರಾಜ್ಯದ ರಾನ್ ಚೆನ್ನಿಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗೆ ನೆರವಾಗಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಪುತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ 6 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಗ್ರಾಂಟು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 1971-72ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೂ, ನಗರದಲ್ಲೂ ಆಟದ ಬಯಲುಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಶಾಸನ ತರಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮುಖ್ಯ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸರಿಜೋಡಿ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಗ್ರಾಂಟುಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೂ ನಾವು ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

30. ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಾಗ್ದಾನ ನೀಡ ರಾಗಿತ್ತು. ಅದೀಗ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಗರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 50 ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಏಷ್ಯದ ಕಡಿಮೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನಗರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 15ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಗರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ 'ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಗೆ ಜನ್ಮವೀಯುತ್ತದೆ. ಈಗ ಒಕ್ಕಟ್ಟು ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆದುರಿಸಿ, ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳ, ಅರ್ಥವುಳ್ಳ ನಗರ ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಬೇಕು. ಈ ದೇಶದ ಅಷ್ಟೊಂದು ಆದ್ಯವ್ಯವಂತವಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತೋರ್ಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತರಬೇಡಿರುವುದು.

ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 18 ಹೊಸ ನಗರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಜೀವವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ, 10 ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ, 13 ಒಳ ಚರಂಡಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋರಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆಯು ಕೆಲಸ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ನೂವರೆಡ್ ಬೋರ್ಡ್ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ತನ್ನ ಮೊದಲ ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲವನ್ನು ಎತ್ತಿತು. ಆರ್ಥಿಕ ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಜೀವವಿಮಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ.

ರೂ. 2 ಕೋಟಿಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಬಂಡವಾಳವಿರುವ ನೈಋಣ್ಯ ನಗರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಸತಿ ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಒದಗಿಸುವ ನಿಧಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ನಗರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೆಂದು ಅತಿಶರಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ ಮೊದಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಒಂದು. ಹೀಗಾಗಿ, ಯಶಸ್ವಿ ಉಪನಗರವೊಂದರ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಒಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ರೂ. 1 ಕೋಟಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

31. ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ನೀಡಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರ ಕರ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 1968ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಈ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಮಾಸಿಕ 50 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ 3,600 ಜನ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಜೈಲುವಾಸ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನ ಬದ್ಧತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸಡಿಲಪಡಿಸುವ ಅನೇಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಯೋಧರಿಂದ ಮನವಿಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. 1970ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಜೈಲುವಾಸ ಅಥವಾ ಸ್ಥಾನ ಬದ್ಧತೆಯ ಅಭಿಧಿಯನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿತು; ವಯಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ 1000 ನಿವೃತ್ತಿದಾರರು ಅರ್ಹರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗೆಯ ನಿವೃತ್ತಿದಾರರ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನದ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮಾಸಿಕ ರೂ. 75ಕ್ಕೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ವೆಚ್ಚ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಅರ್ಹರ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸೇರುವವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗೊತ್ತುವಾದದ್ದಾಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತರದಿದ್ದರೆ, ತಗಲುವ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚ ರೂಪಾಯಿ 30 ಲಕ್ಷ.

32. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಸಂಖ್ಯೆ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಹಣ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಏತ್ತರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ವಾತಾವರಣವೊಳಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯವೆಳೆಗಬಿಟ್ಟೆವು. ಯೋಗ್ಯ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು, ಎಲ್ಲ ದುಡಿದು ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅಡ್ಡಿನತ್ತ ನಾವು ಕೆಲವು ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ 41ನೆಯ ಕಲಮು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ :

“ 41. ಪ್ರಭುತ್ವವು, ತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಇತಿಮಿತಿ ಯೊಳಗೆ, ದುಡಿಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು, ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು, ನಿರಾಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದವರನ್ನು-ಅನಾರೋಗ್ಯ-ಅಗತ್ಯಕಲ್ಪ-ಇತರ ಶೋಷಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೆರವು ನೀಡಲು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು”.

ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಲು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಇತಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ದುಡಿದು ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಲು ಮೇಲಣ ಅಧ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೃಹತ್‌ಪ್ರವಾಹದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು. ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮುಂಜನೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಳಸಂಪನ್ಮೂಲ ಒದಗಿಸುವಂಥ ಕೊತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಸತಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವುದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಂಪರ್ಕಸಾರಿಗೆ, ದೊಡ್ಡ ನಿರಾಮ ಮತ್ತಿತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೆಲಸಗಳೆಲ್ಲ ಒಳಪಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲಸ ಬಿಡುವ ಯಾವನೇ ದೃಢತರೀರವನ್ನು ತಲುಪಿ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶ. ಭೂಸೇವೆಯು ರಚಿಸಲು ನಾವು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವಕೋಶರ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಅಮೃತವು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಕ ನುತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಕೈವಿದ ಮಾಹಿ ದಂಡ ಗಾಯಕ ಜನರ ಕುಮಾರಮಂಗು ಅವರ ಸೇವೆ ದೊರೆತುವುದು ನಮ್ಮ ಸುವೈವ. ಸ್ವಾಂಶರಾಸರಿ, ಕಾಡು ಬೆಳೆಸುವಿಕೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಪ್ರಮೋಗ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗುವುದು.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ತೀವ್ರವಾಗಿರುವ ರಾಜ್ಯದ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುವುದು.

33. ಒಬ್ಬ ಸರಕಾರೀ ನೌಕರನ ಕುಟ್ಮ ವೇತನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 100 ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾವು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೆವು. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ನೌಕರರ ವೇತನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲವೇತನ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನೆಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆ, ನಗರ ಪರಿಹಾರ ಭತ್ಯೆ, ರಜಾ ಸೌಲಭ್ಯ, ಭದ್ರತೆ ಶ್ರೇಣಿಗಳು, ಸ್ಥಗಿತ ವೇತನ ಭಡತಿಗಳು—ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ, ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೀವ್ರ ಬಹುದು. ಈ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಒಟು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟವಾದುವುಗಳಲ್ಲ ಒಂದು ಎನಬಹುದು ಇದಂತೆಯೇ ನೌಕರರೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಣಭಾವದಿಂದ ದುಡಿಯುವರೆಂದೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರೊಡನೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಕೌಶಲ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಿಕೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವರೆಂದೂ ನಾವು ಅರಿತಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು, ಕೆಲ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರದ ಬಗೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಬೇಕು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಧಟ್ಟಿನ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವ ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕಿದೆ. ಇತರ ಸರಕಾರಿ ವಲಯದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲೂ, ಧಾಂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹಿಗ್ಗುಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಕಾರಣದಿಂದ; ಉತ್ತಮ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ವೇತನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಇದೆ. ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳೂ ಅವಾರ್ಯವಾಗಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು; ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ, ವೇತನ ಕೆಡ್ಡುಕಟ್ಟಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ತಳೆದಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನೂ, ನೋವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿರುವುದು. ಭಾರತ ಸರಕಾರವು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಯೋಚಿಸಿ, ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದೆಂದು ನಾವು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರಗಳ ನೌಕರರ ಸೇವೆಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ, ಮೂರನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ವೇತನ ಆಯೋಗದ ಪರಿಶೀಲನಾ ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಅರ್ಥಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ನಾವು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಕೇಂದ್ರವು ಸಿದ್ಧವಿರದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇತನ ನೀಡಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

34. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಬಳುವಳಿ ಹೆಚ್ಚಿನಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಪರಿಂದ ಬಂದುದು. ಜೇರೆ ಕಾಲಮಾನ ಕೋಟ್ಯಂತರ, ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೂಪಿತವಾದದ್ದು. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು, ಶೀಘ್ರ ಅರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಅಣಿಗೊಳಿಸುವ ಚಾಲಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, ಸಮಾಜದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುನಃ ರೂಪಿಸಲು ನಾವು ಶಕ್ತರಾಗಿಲ್ಲ. ಜನತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಕೋಪ್‌ನ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿ ಪರಿಷ್ಕಾರಗೊಳಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಕೆಳಗಿನವು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಧ್ಯವಿರುವರೆಲ್ಲ 1971-72 ರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸುವೆವು. ಇಲ್ಲವೆ, ಆ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡುವೆವು.

(I) ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ಅರಿತುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಪ್ರಥಮ-ಮುನ್ನೋಟಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೂಲಕ ಅತಿಶೀಘ್ರಗತಿಯ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಂಗಾಗಿ ಸರಕಾರವು ಅರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; 1971 ರ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಅದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಕೌಶಲವನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಇದರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ಇದು ಮುನಡೆಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗುವುದು. ಕಂಪ್ಯೂಟರಿಂಗ್ ಉದ್ಯೋಗ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಯಾರೂ ಹೆದರಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅದು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು, ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

(II) ಹಳೆಯದಾದ ಆಡಳಿತ ವಿಧಾನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನಶ್ಚಯ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳ ಚಳವಣಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೈಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಶ್ವಮುಖವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ, ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾದ

ಎಂಬ ಮತ್ತು 'ಕಂಪೃಪಟೆ' ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ನಡೆಯುವುದು. ಫೈಲಂಗ್ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಸದಾದುವೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ; ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ಕಲಸ ಅರಂಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗತಿಯನ್ನು ದೃಢತೆಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವುದು.

(II) ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಆದಾಯ ಹಾಗೂ ಪಾವತಿಗಳನ್ನೂ ಚೆಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಟ್ರೆಜರಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪುನರ್ಘಟನೆಬೇಕಾಗುವುದು.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ ಹುಜೂರ್ ಟ್ರೆಜರಿಯನ್ನು ಇಬ್ಭಾಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಅನುಕೂಲಗಳಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಟ್ರೆಜರಿ ನಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿವೃತ್ತ ನೌಕರರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರಿನ ಶಾಖೆಗಳ ಮೂಲಕ, ನಿವೃತ್ತಿವೇತನದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ಎಕ್ಸೆಂಪ್ಟ್ ಕರಿಸಲಾಗುವುದು.

35. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಆಕೃಷ್ಣಾಯಿಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಅದರ ಬದಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ, ವರ್ತಕರಿಗೂ ಕಿರುಕುಳವಿರದಂಥ ಜೇರಿ ಬಯ್ಯುವುದಾದರೂ ಲೇವಿಯನ್ನು ಎತ್ತಬೇಕೆಂದೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಆಕೃಷ್ಣಾಯಿಯಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 6 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಇದೆ. ಇದು ಗಣನೀಯ ಮೊತ್ತ.

ಆಕೃಷ್ಣಾಯಿ ರದ್ದತಿಯ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈಗ ಅದರಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸುಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಗತ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆಕೃಷ್ಣಾಯಿ ರದ್ದತಿಯೊಂದಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಬದಲ ಕ್ರಮದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಈ ಸದನವ ಮುಂದೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸಲಿದ್ದೇನೆ.

36. 1959-70ನೆಯ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು ರೂ. 20.18 ಕೋಟಿಗಳ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚು ವರಿಯನ್ನೂ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದ ಹೊರತಾಗಿ ರೂ. 24.31 ಕೋಟಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲಣ ಬಾಕಿ ಬಡ್ಡಿಯಾದ ರೂ. 15.62 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿ ಹೊಂದಿಸಿರುವುದೇ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ರೂ. 15.20 ಕೋಟಿಗಳ ಒಪ್ಪಂದಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ನೀಡಿದ ರೂ. 3.95 ಕೋಟಿಗಳ ಸಾಧನೋಪಾಯ ಮುಂಗಡವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಆ ವರ್ಷವು ರೂ. 1.40 ಕೋಟಿಗಳ ನಗದು ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು.

37. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು. 1970-71ರ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರದೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ದಾಗ ಪರಿಷ್ಕೃತಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿರುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ :—

	ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಅಂದಾಜುಗಳು	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು
	1970-71	1970-71
	(ಕೋಟಿಗಳು)	
ವರಮಾನ ಜಮೆ	...	233.47
ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ	...	248.95
ಹೆಚ್ಚುವರಿ (+)/	...	-15.48
ಕೊರತೆ (-)		+1.79

ಮಾಂಟ ತೆರಿಗೆ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಮಾಂಟ ತೆರಿಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸುಧಾರಣೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೊತ್ತ, ಸೋಲುವ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು ಕೈಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು, ಎದ್ದುಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಮೇಲಣ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ, ಇತರ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸರಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು—ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ರೆವೆನ್ಯೂ 21.19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ವೆಚ್ಚದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ—

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ನಿವೃತ್ತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಬಗೆಯವರಿಗೆ ನೀಡುವ ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನದ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ.

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ವಿವರವಾದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವರ್ಷವು, ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ—ರೂ. 21.25 ಕೋಟಿಗಳ ಶಿಲ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ.

(ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ)

ಆರಂಭದ ನಗದು ಶಿಲ್ಕು	+1.40
ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚುವರಿ	+1.79
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖುಣ (ನಿವೃತ್ತಿ)	+5.93
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ	-46.61
ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳು (ನಿವೃತ್ತಿ)	-5.39
ಖುಣ, ಠೇವಣಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ (ನಿವೃತ್ತಿ)	+21.63
ಅಂತ್ಯದ ಶಿಲ್ಕು	-21.25

38. ಆಯವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳು (1971-72).—ಆಯವ್ಯಯದ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ, ರೂ. 2.89 ಕೋಟಿಗಳು ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ತಖ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು 1969-70 ರ ಯಥಾರ್ಥ ಹಾಗೂ 1970-71 ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದೆ.

	1969-70	ಪರಿಷ್ಕೃತ	ಆಯವ್ಯಯ
	ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು	ಅಂದಾಜುಗಳು	ಅಂದಾಜುಗಳು
		1970-71	1971-75
(ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ)			
ರೆವೆನ್ಯೂ ಜಮೆ	...	234.72	254.66
ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ	...	214.54	252.87
ಹೆಚ್ಚುವರಿ (+)/			
ಕೊರತೆ (-)	...	+20.18	+1.79
			-2.89

ರಾಜ್ಯಾದಾಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾಲು, ಇತರ ತೆರಿಗೆ—ಸುಂಕ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು, ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಗ್ರಾಂಟುಗಳು—ಇವುಗಳಿಂದ ಬಂದಿವೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಬಡ್ವೆಚ್ಚ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒದಗಿಸುವಿಕೆ, ಶಿಕ್ಷಣ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತಿತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒದಗಿಸುವಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ.

ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚವು ರೂ. 38.79 ಕೋಟಿಗಳೆಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ವಿತರಣೆ ರೂ. 11.21 ಕೋಟಿಗಳು. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜಮೆ ರೂ. 38.43 ಕೋಟಿ ಮಾತ್ರ ಆಗುವುದರಿಂದ, ರೆವೆನ್ಯೂ ಲೆಕ್ಕದ ಹೊರಗೆ ರೂ. 11.57 ಕೋಟಿ ಕೊರತೆಯಾಗುವುದು. ರೂ. 2.89 ಕೋಟಿಗಳ ರೆವೆನ್ಯೂ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಕೊರತೆ ರೂ. 14.46 ಕೋಟಿಗಳಾಗುವುದು. ವರ್ಷವು—35.71 ಕೋಟಿ ರೂ. ಶಿಲ್ಕಿನೊಡನೆ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದೋಜರಾ ಆಯೋಗವು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯಂತೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ

ರುವ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಲು, ಚತುರ್ಥ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಶೇಷ ಅನುಕೂಲ ನೀಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಹೇಗಿದ್ದರೂ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾದ ಎಶೇಷ ಸಹಾಯ ನೀಡಿಕೆಯಿಂದ, ಕೇಂದ್ರದ ಅನುಮತಿಯ ದಾರಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ನೇರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದೆ. 1969-70, 1970-71 ಮತ್ತು 1971-72ನೆಯ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಇದಿರು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚ ಸುಮಾರು 21 65 ಕೋಟಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ 1971-72 ರಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ವೆಚ್ಚದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟನ್ನು ತುಂಬಿದಂತಾಗುವುದು.

ಒವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಶಿಲ್ಕನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುವುದು. ಅಗತ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮೇಣ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನದು, ಎಶೇಷವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಬಳಕೆಯ ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಎತ್ತಿ ಕರಭಾರದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

39. ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಥಮ ನೋಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರಿತರಾದ ಜಾನ್ ಡಿನ್‌ಬರ್ಗ್ ಅವರು ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 1970 ನವೆಂಬರ್ 13ರಂದು—ನೀಡಿದ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಸ್ಮಾರಕ ಉಪನ್ಯಾಸದಿಂದ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. (ಅವರ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲ ವಿಚಾರಗಳು).

“.....ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ಕುರಿತ ನನ್ನವೇ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಈಗ ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಮಾನವ ಜೀವಿಗಳ ನಡುವಣ ಸೌಹಾರ್ದದ ಸಂಸ್ಕಾರಣ; ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಮಾಜವು ಜವಾಬುದಾರ ಎಂಬುದರ ಮನಃ. ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಪದ್ಧತಿ ವ್ಯಕ್ತವಾದ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಅತನ ಅಥವಾ ಅಕೆಯ ಸ್ವಕರ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಜವಾಬುದಾರ, ಜವಾಬುದಾರಳು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ. ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಈ ಎರಡು ಪದಗಳ ಧಾತುವು ಒಂದೇ. ಹೀಗಿರುತ್ತ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರ ಪರಮ ಕರ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಮಾಜದ ಕಾರ್ಯವೇ ಸಮಾಜವಾದದ ಗುರಿ ಕೂಡಾ. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಎನ್ನುವುದು, ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾನವ ಅನುಭವವನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ, ಮುಖ್ಯತಃ ಮುಂದೆ ಪರಿತಪಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಕ್ಕೆ...”

ಸಮಾಜವಾದದ ಅಂಥ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ಅಚರಣೆಗೆ ನಾವು ಸದಾ ಬದ್ಧರೇ ಆಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಚಲ ನಂಬುಗೆ ಇರಿಸಿದ್ದೇವೆ :

- ಸಮಾಜದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಥನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯೂ, ಸೇವಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೂ ಅಧಿಕವಾಗದೆ ಯಾವ ಸಮಾಜವಾದವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ.
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೆ ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಸಂಪಾದನೆಗೂ, ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದಕ್ಕೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು.
- ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಕವೂ, ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತವೂ ಆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಹೆಚ್ಚು ಒಡವ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು. ಸಾಲ, ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರೇಷಕಗಳು ಇವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಂಸ್ಥಾ ಚಳಿಕಟ್ಟೊಂದನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ನೆರವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ, ಪುಟ್ಟ ಹಿಡುವಳಿದಾರ, ಪುಟ್ಟವರ್ತಕ ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತಾದಂತೆ ಭೂಮಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಮೇಲಣ ತೆರಿಗೆ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

●ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನರಂಥ ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವಿಭಾಗಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು.

●ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆ ಹಾಗೂ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು, ಸಮಾಜದ ಉತ್ತಮ ಹಾಗೂ ಉಪಯುಕ್ತ ಸದಸ್ಯರಾಗಲು, ರಾಜ್ಯದ ಯುವಜನತೆಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡುವುದು.

●ಶಿಕ್ಷಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಸೇವೆಯ ಗುಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಜನ್ಮೂಲಗಳು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಷ್ಟು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದು. ಈ ಮಟ್ಟಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಒಂದೇ ನಮನೆ ಯಿತ್ತಿಸುವುದು.

ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಆಚರಣೆಯ ಸಮಾಜವಾದ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಿಸುವಂಥ ದಾಖಲೆ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಸರಕಾರದ ರಾಷ್ಟ್ರ ಧೋರಣೆಗಳು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ, ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮಾಜವಾದಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ, ಜಡತತ್ತ್ವಕ್ಕೂ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲವೆಂದ ಒಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಅದು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದೇ ನಾಣ್ಯದ ಎರಡು ಮೈಗಳಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ: ಉಪಕರಣ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಉದ್ಯಮಗಳೆರಡೂ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದ್ದು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಹೀಗಾಗುವುದೆಂದು ನಾವು ಆಶಿಸಿದ್ದೇವೆ.

40. ಇದು 1972ರ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೊನೆಯ ಅಯ್ಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ. 1965-66 ರಿಂದೀಚೆಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ, ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಗೌರವ ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಇಡೀ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ವಹಣದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಂದ ಪರಾಂಬರಿಸಬಹುದು.

ರೇವೆನ್ಯೂ ವೆಚ್ಚ 1964-65ರಲ್ಲಿನ ರೂ. 108 ಕೋಟಿಗಳಿಂದ 1971-72ರಲ್ಲಿ ರೂ. 276 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ರೇವೆನ್ಯೂ ಜಮೆ ರೂ. 111 ಕೋಟಿಗಳಿಂದ ರೂ. 273 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಬಂಜಾವಳಿ ವೆಚ್ಚ 1964-65ರಲ್ಲಿ 284 ಕೋಟಿ ಇದ್ದಿತು. 1971-72ರ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ರೂ. 597 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. 1965 ಮಾರ್ಚ್ 31 ರಂದು ರೂ. 432 ಕೋಟಿಗಳಿದ್ದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ರೂ. 765 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಸಾಂಗಳ ಮೇಲೆ ಅಸ್ತಿಯ ಹೆಚ್ಚಳ 1972 ಮಾರ್ಚ್ 31ರ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 180 ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟಾಗುವುದು.

41. ಈ ಸಂದರ್ಭ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚೆಗೂ ನನಗೆ, ತಮ್ಮ ವಿವೇಕಪೂರ್ಣ ಹಿತೋಕ್ತಿ—ಸಲಹೆಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅರಿವು, ಪರಿಣತಿಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಎಸಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಸ್ತೀದೇವಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎತ್ತರವರ್ತು ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ವಿಭಾಗಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡಿದ ನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ಣ, ಸಮರ್ಪಕ ಹಿತೋಕ್ತಿ ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಅಪಾರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಾನು ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಮೊದಲ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಸಲುವಾದ ರೇಖಾನುಧಾನದ ಜೊತೆಗೆ ಅಯ್ಯವ್ಯಯ ಪತ್ರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜೈ ಹಿಂದ್

English version of the Speech delivered by Shri Ramakrishna Hegde, Minister for Finance, Planning and Youth Services, in presenting the Budget Estimates for the year 1971-72 to the Legislative Assembly on 15th March 1971.

SIR,

As we meet today, a new chapter in the political history of this Country has been opened. The Fifth General Elections to Lok Sabha are just over and the Prime Minister Smt. Indira Gandhi has scored an epoch-making victory. The massive support she got from the people of this Country, including the people of Mysore testifies that she is the undisputed leader of the Country. Every democrat must respect the verdict of the people. The uncertainty that clouded the Central Leadership and its dependence on certain undesirable political forces must now come to an end and we should now be able to look forward to a period of stability and single-minded effort to bring prosperity to millions of poor people of the Country.

2. We began the Seventies on a generally optimistic note. The State could take legitimate pride in the achievements in the ten years past, and we looked forward to a continuing period of growth with an increased pace of development. Yet, I emphasized then that the activities of the State Government are somewhat restricted, and that the major initiative and stimulus for economic development ought to come from the Government of India.

3. From this stand-point, we must say that the year that is coming to a close has been one of disappointment. On two main aspects of what should have been national policy, the Centre has signally failed to give a lead. The first was the overwhelming need to increase productivity as well as total production, in all sectors. The second was to hold prices in check and to evolve a national policy covering prices on the one hand and wages and incomes on the other. Instead of pursuing these two national tasks singlemindedly, the Centre has allowed economic forces to go out of control in some directions, and has largely spent its energies on ideological slogans and superficial 'reforms'. Slogans and gimmickry have become a substitute for hard work and effective action. This has been responsible for the continuous and strong inflationary pressures that have developed in the economy. The logic of economic relationships is such that substantial increases in production, as have been achieved in the agricultural sector should have resulted in a decline in price levels and a strengthening of the economic base. But, largely due to uncontrolled wage and cost increases due to several factors—particularly the want of sound policies in management of industrial enterprises, and critical shortages being allowed to develop in industrial raw materials—the increases in production have been more

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

than cancelled by substantial and run-away increases in money supply.

4. The figures show that although during 1970, food production increased by 13 per cent and there were substantial increases in industrial production, the wholesale commodity price index (base year 1962) moved up to 183.1 in January, 1971, representing an increase of the order of 5.4 per cent over a 12-month period. The increase in the index for raw materials was even higher, having risen to 207, representing an increase of 13.7 per cent in a 12-month period. Between 1961-62 and 1969-70, the wholesale prices went up by 71.5 per cent. A Rupee in 1961-62 was worth only 58 paise in 1969-70. The fall in the purchasing power of the Rupee of our neighbouring countries—Ceylon and Pakistan—during the corresponding period was only 20 per cent and 24 per cent, while in India, it was as high as 42 per cent. It has also been estimated that 40 per cent of the rural population and 50 per cent of the urban population live below the National minimum of necessities. Pragmatic policies which will take us out of the morass of poverty are, therefore, necessary. I would quote Prof. Blackett, who delivered the first Nehru Memorial Lecture :

“ In rich countries, there may be legitimate doubts whether a lower economic growth rate might not be more conducive to human welfare ; but I am sure this is not the case in India. The present poverty is so great, and the task of dealing with the rapidly rising population is so formidable that in my view, almost everything must be sacrificed for economic growth. Economic growth is not everything ; But in India today, it is almost everything.”

5. The State functions within the constraints imposed by Central planning and direction in respect of the major economic determinants of development. The supply of money, the pattern of wages and incomes, the release of forces needed for pushing industrial production upwards—these have to come largely from the Centre. Where the State's own initiatives are concerned, we can justifiably say that there has been a full and vigorous thrust forward in the economy. But, the States reasonably feel a sense of frustration when, notwithstanding all their efforts and the concentration that they have been giving to priority investments in agriculture, irrigation, power projects and industry, inflation tears into the fabric of development and makes it patchy—strong in parts and weak in many others. Today, barring those States which have a natural and highly buoyant resource-base and are thus, to some extent, insulated from too heavy an impact, all the others are running substantial deficits in their Budgets, and are finding it difficult to press forward with development, when it has to be at such high cost.

6. The Centre today is in a highly privileged position where resources are concerned and its revenues have been steadily on the increase. The moment, however, such additional resources are injected into the economy in the form of wage and salary increases—whether to Government employees or to others—the resources go into inflationary Channels. This is exactly what has been happening in the past year. Unfortunately, the impact does not stop there. On the one hand, these actions of the Centre impose liabilities on the States to raise their own wage levels, at least to the extent that their resources will permit. On the other, States do not have the instruments with which to control the inflationary pressures and become victims of national policies which have been framed and are implemented without their full support.

7. To my mind, this is the heart of the matter in what has come to be called Centre-State relationship. No one State can proceed to achieve an economic miracle unless the national setting is favourable for it. A serious, but entirely responsible charge that one has inevitably to make in this context is that the scope for such purposeful and active participation of the States in national planning and development has been noticeably absent. It will not do for Centre-State relationship to be carried on merely as a series of confrontations—to determine the size of an Annual Plan or a Five-Year Plan, to argue for or against the case for increased devolutions from the Finance Commission Award, or to compare notes on relative degrees of backwardness. What is urgently required, on the contrary, is a serious and meaningful co-operation between the Centre and the States and a unified approach to the prime national tasks to which I referred earlier. Will it be too much to hope that notwithstanding the mosaic of political parties that run the States and the Centre, the leaders of these parties will show themselves to be statesmen and come together in their own interests as well as those of the nation, to agree upon the primary directions to be followed for achieving rapid economic growth?

There has been considerable public discussion about a strong Centre greater autonomy for the States and so on. Confusion prevails mainly due to the fact that the very clear principles enunciated by the framers of the Constitution have not been appreciated and acted upon. Distortions have arisen, because the Centre has resources greater than its direct responsibilities, while the States have responsibilities particularly under Agriculture, Social Services, Education and Public Health, for which their resources are limited and inelastic. This has sometimes led to unhealthy tendencies for the Centre to deal in matters pertaining to the States. We should have a polity in which the State Governments remain strong and function effectively in their sphere. The strength of the States will mean the strength of the Centre, and then the Centre can function more effectively in its own domain.

We have now reached a stage of economic development where we can and should meet the needs of other developing countries. We can

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

do this by exporting a variety of goods and by giving technical aid and co-operation to them.

Again, this Country, which is a sub-continent with a large population, constitutes a fine Common Market, a potential that remains to be exploited and developed.

I feel that it is in these directions that the Centre should bestow attention and formulate policies with imagination and drive. Instead, as one cannot help observing, considerable energies are being spent by the Centre in dealing with local problems and State subjects, which could be tackled more effectively by the States themselves.

Such an approach had been endorsed by the National Development Council, and the Centrally-Sponsored Schemes had been reduced to the minimum. A decision had also been taken that assistance in future would be given to the State Governments in the nature of block grants and loans; but we have seen a tendency, latterly, for a number of Central Schemes to be initiated and pushed through—which is actually subverting the decision of the National Development Council. This is not a healthy trend.

Another important aspect is that of sharing of resources between the Centre and the States. This ought to be done on principles which are not only equitable but would also progressively reduce regional disparities. There are in-built contradictions in the present economic system. For instance, States with a built-in elasticity of resources, as well as those which have a large population, are also the recipients of increased grants both from the Finance Commission and the Planning Commission. By this process, disparities between the States are widened. As the resources of the Centre increase, it will be necessary to evolve more sophisticated techniques, by detailed and continuous studies, to analyse the States' problems and needs, and to see that they are enabled to discharge their responsibilities without being placed in the position of petitioners to the Central Government for all time to come. I would reiterate the suggestion that I had made before, that all this requires a permanent Finance Commission to be Constituted.

8. The urgency of economic development is not diminished by the prognosis that even in the year 2000, while there will have been substantial absolute increases in gross national product and the country will rank ninth in the world, with population increasing at the present rates India will continue to remain forty-eighth as she is today, in terms of per-capita income.

9. In this generally discouraging setting, the State has nevertheless made sustained and pragmatic efforts at taking the development process farther and faster. What we lack on the national plane, we have attempted to achieve in some measure at the level of the State. What has been achieved can best be judged, by bringing into focus some of the

major features of developments this last year, viewed against the objectives which I stated in my last Budget Speech, for the decade, and for the year. These facts and figures will show the extent to which we have moved forward towards our goals.

● An estimated total investment of Rs. 200 crores has been made in the economy of the State during 1970-71—Rs. 75 crores or more by Government and the rest by others, in agriculture and industry.

● Purposeful programmes of employment, not merely by way of temporary relief, but positive long-term measures, have been initiated.

● Not only has self-sufficiency in food grains been achieved, but production of food-grains and other commodities continues to rise, aided by vigorous and effective technical and extension work, and the supply of the needed inputs.

● Expansion and improvement of social services, particularly the special measures for the weaker sections of the community, have received concentrated attention.

● Industrial development, fueled by a continuing sufficiency of electricity and aided by Government and State sponsored institutions which provide the needed infrastructure, has been good, though it could have been better with pragmatic and effective all-India policies.

● Our commitment to Constitutional and Plan objectives under Education, as well as the spread of Medical and Animal Husbandry Services, particularly in rural areas, has been sustained by the opening of more institutions, as well as strengthening of the qualitative content of the existing ones.

● Good progress is being made on our vital Major Irrigation projects, although the withholding of Central assistance to so-called 'unapproved' projects has cast a heavy burden on the State's resources. The pace of work on Minor Irrigation Projects, including the sinking of irrigation wells and their energisation, has been maintained in spite of severe problems caused by shortages of critical materials.

● Substantial progress has been made towards implementation of the First Phase of Kalinadhi Hydel Project which will cost Rs. 43 crores and is to be commissioned in 1975.

● Programmes of Urban Development have continued to receive high priority, and long-term measures have been initiated.

● Apart from steps to promote the use of Kannada in administration, measures have been taken to promote and support literary and cultural activities, and the production of useful source and reference material in Kannada.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Other notable highlights of the State's forward looking and dynamic policies include :

● The formation of Corporations for Power generation, Fisheries, Forest Development, Urban Development and Tourism. These Corporations, set up with substantial Government support, are expected to raise substantial funds from the open-market and to undertake economically viable schemes of development with the required degree of flexibility and cost consciousness.

● The notification of a minimum wage for agricultural labour, Rs. 2.50 per day, thus providing for this relatively less vocal section of the community a wage fully in keeping with the impressive achievements to their credit in increasing agricultural production in recent years ;

● Carrying forward the revision of pay scales of Government employees effected last year, the introduction of incentives for better qualifications and more efficient performance of duties, and for the use of Kannada by Typist and Stenographers. This has imposed a heavy financial burden on the State, but has been done in the interests of promoting efficiency, loyalty and hard work amongst Government employees.

● An imaginative and meaningful set of programmes designed for both urban and rural youth, with the object of bringing them in as active partners in the tasks of national development.

● Initiating action for the Starting of an Institute of Management in Bangalore, which will be the first of its kind in the South. There is a shortage of Managers in this Country. There are only two Institutions of Management—one at Ahmedabad and the other at Calcutta. We propose to start a really first-class Institute of Management in Bangalore as early as possible. This should cater to the needs of not only India, but also of countries in the Far East. I am providing in the Budget for 1971-72 a sum of Rs. 10 lakhs for the preliminary expenditure in connection with the starting of this Institute.

Against this background, I would like to give the House an account of the major features of the State's development programmes during the year.

10. The size of the approved Fourth Plan for the State is Rs. 350 crores. Out of this, the Central assistance will amount to Rs. 173 crores, and we have to raise Rs. 177 crores. In view of the adverse Award of the Fifth Finance Commission, we had taken up the matter with the Union Ministry of Finance and the Planning Commission, and we have been assured of a special accommodation to the extent of Rs. 10.5 crores. This consists of two parts—one *viz.*, Rs. 45 crores to cover the non-Plan gap, and the balance towards the Plan.

Our outlay during the year 1969-70 was of the order of Rs. 71.64 crores, and in the current year 1970-71, it might reach Rs. 74.35 crores.

As the Hon'ble Members are aware, the State Government has, in deference to the unanimous views expressed by the Legislature, taken up a number of irrigation projects in the Cauvery and Krishna Basins to safeguard the interests of Mysore. Some of these projects have not yet been cleared by the Central Water and Power Commission due to political and other extraneous considerations. The expenditure on these projects during the year 1969-70 has been of the order of Rs. 5.29 crores, and during the current year, it may become Rs. 6.68 crores. The Planning Commission have not taken into account the expenditure on these items. I am sure, the House is anxious to see that these projects are not slowed down or stopped on any account, and that these works are completed as quickly as possible. We will obey this mandate.

The additional resources which the State had to mobilise during the Fourth Plan period was Rs. 73 crores. The measures taken in 1969-70 and 1970-71 will result in fulfilling this commitment. The Planning Commission have appreciated the steps taken by Mysore Government, and have observed that the State had fully lived up to the promises made by it. They have also appreciated the progress that has been made in all sectors of development, the Plan expenditure being 39 per cent of the total outlay. They have commended the progress made in utilisation of irrigation potential and in Area Development. They have said that the State's performance under Agriculture and allied sectors and under power have been good.

So far as the Plan for 1971-72 is concerned, the Planning Commission have approved an outlay of Rs. 70 crores. The Central assistance will be Rs. 34.60 crores, and the resources which we will have to raise will be of the order of Rs. 35.40 crores—against which we will receive some special accommodation also. To this would have to be added the expenditure on irrigation projects like Hemavathi, Kabini, Harangi etc. We are also anxious to see that adequate provision is made for Large and Medium Industries, as also for Water Supply. The total amount that we have provided in the Plan for 1971-72 would, therefore, be of the order of Rs. 79.67 crores. This is the lowest amount which we will have to provide to ensure that the pace of development in the State does not go down.

As I have mentioned on previous occasions, our policies have been completely pragmatic. Our basic objective in planning has been to stimulate economic development, consistent with Social Justice. We have, therefore, tried to plan and allocate our investments for creating a good infrastructure—particularly in providing good roads, an adequate power supply system, essential Social Services like good drinking water supply and medical facilities, a sound Education system, and adequate support to the weaker sections of the society etc. We also intend to create an atmosphere in which individual initiative will take

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

the lead in making considerable investments, both in the fields of Industrial and Agricultural growth.

I am happy to record that the total investment that we have made on the Major, Medium and Minor Irrigation Projects has been of the order of Rs. 210 crores in the last two decades. By the end of the Fourth Plan, this will reach Rs. 330 crores. To this should be added the investment that has been made by Government through the scheme of granting loans for sinking irrigation wells, and those given by the Land Development Banks. Nearly 1,00,000 wells have been financed during the last 7 to 8 years, the total amount of loans given being of the order of nearly Rs. 35 crores. The number of pumpsets energised today is of the order of 1,25,000, which will also mean that an investment of nearly Rs. 37.5 crores has been made by the Mysore State Electricity Board. These are massive investments, which have started yielding substantial results. The area under irrigation in the State is now 31 lakhs of acres, and the percentage of irrigation has risen to 12 per cent. Our food production has also gone up, and during the year 1969-70, it reached the record figure of 5.8 million tonnes.

Apart from the State Plan, there will be an expenditure of Rs. 12.50 crores on the Centrally Sponsored Schemes. The Government of India have sponsored programmes like the Small Farmers' Development Agencies, the Marginal Farmers and Agricultural Labour Agencies, the Rural Works Programme for the areas affected by scarcity and a Crash Programme for Rural Employment. The amount that is likely to be made available under these schemes during the year 1971-72 will be about Rs. 8 crores. We are also taking steps to increase the investments in the institutional sector, particularly through co-operative and scheduled banks. I hope that the short-term credit to be made available through the co-operatives will go up from Rs. 38 crores in the current year to Rs. 45 crores during the year 1971-72. The scheduled banks are continuing to do extremely good work in Mysore State. The number of branches in Mysore State today, are more than one thousand, the increase in the number of branches from June 1969 in our State being next only to that of Uttar Pradesh. The credit which they have made available for agricultural purposes has been of the order of Rs. 25 crores during the current year; and we hope that it will be stepped up to about Rs. 35 crores during the next year. The Mysore State Co-operative Land Development Bank is expected to pump in at least a sum of Rs. 12 crores as long-term credit during the year 1971-72. These amounts are outside the State Plan, and will form a substantial addition to the investments in the State.

If a total view is, therefore, taken, of the different developmental programmes in Mysore State during 1971-72, it will be seen that there is likely to be a substantial increase in the investments that are being made.

11. A number of special programmes under Agricultural Development have been launched this year, with the assistance of the Government of India. These include the Small Farmers Development Agencies in the Districts of Mysore, Bidar and North Kanara, with an identical programme financed by the State in Bangalore and the Marginal Farmers and Agricultural Labourers Agency in Tumkur and Bijapur, with an identical scheme financed by the State in South Kanara. An integrated project in dry farming has been started in Hadagalli Taluk of Bellary District, and a Rural Works programme in the 42 chronically-drought affected Taluks in the State, spread over 10 Districts. A pilot project for settling Agricultural Graduates on land in Chickmagalur District has also been started.

12. With the recent rapid strides in agricultural development, there is need to introduce Crop and Cattle Insurance on a country-wide basis. The State Government alone cannot underwrite heavy risks involved. We shall, therefore, propose to the Government of India that a Company or Corporation be set up with their participation, to undertake such Insurance.

13. Nearly a lakh more persons came under the co-operative fold during the year, and with this, 98 per cent of the villages and 43 per cent of the rural population has been covered by co-operatives. Incentive schemes have been introduced for encouraging District Central Banks to mobilise deposits, and there was an impressive increase of Rs. 3.5 crores during the year.

14. The unprecedented cold wave in the end of 1970, affected areca gardens in the Districts of Shimoga, Chickmagalur, Tumkur and North Kanara. A large part of the areca production for the year is reported to have been wiped out and the crop for the next two or three years may have been jeopardised. We took immediate and effective action for combating the disease and preventing its spreading to healthy plants. Schemes for long-term rehabilitation of the gardens are also being presented to the Agricultural Refinance Corporation for assistance.

We have sanctioned ten more Schools for Training in Horticulture, in different parts of the State. The Schools will begin to function in April, 1971. They will provide training for one year to about 50 students each. This will create work opportunities, including self-employment.

15. In our programme of opening of Dairies in the bigger towns all over the State, the Gulbarga Dairy has been commissioned recently. Dairy Plants at Bhadravathi, Mangalore and Belgaum are also to be commissioned soon. Four Rural Dairy Centres have also been sanctioned for Bijapur, Hassan, Raichur and Bellary. A large scale Sheep Farm at Challakere in Chitradurga District has been sanctioned as a

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

Centrally sponsored scheme, and the First Phase of the programme will be implemented during 1971-72.

The Indo-Danish project for Cattle Development was taken over by us on 1st April 1970, and under the fresh agreement between Denmark and the Government of India, further expansion of the Project is envisaged, with the starting of three Sub.Stations at Munirabad, Kudige and Neersagar, along with the strengthening of the existing farm at Hessaraghatta.

16. The Bangalore Dairy is expected to touch the record level of annual production of a million litres of milk before the end of March 1971, with daily sales ranging from 25,000 to 30,000 litres with an eventual production of 60,000 litres. We have had a detailed report prepared by the National Dairy Development Board and hope to be able to develop Bangalore Dairy into one of the premier Dairies in the country.

17. We have set up the Mysore Forest Corporation, with an authorised share capital of Rs. 2 crores. The Corporation is to undertake the plantation of fast growing and commercially exploitable species. We hope that with active support from financing institutions, the Corporation will be able to make a visible impact on forest Development.

I am happy to announce that we are setting up a National park over an area of about 10 square miles, near Bangalore. A Budget provision of Rs. 2 lakhs has been made in 1971-72 for this scheme to be implemented over a five year period.

18. I have provided Rs. 16.95 crores for Power. The eighth Unit of Sharavathy will be commissioned in two months' time. The ninth and tenth Generators are to be installed in 1975-76. Our estimate shows that demand for power will rise to 1185 MW (7005 million units), against a firm availability of 985 MW (5140 million units) in 1974. This deficit of 200 MW (1865 million units) would result in a power famine, which Government are determined to avoid at all costs, in order to maintain industrial and agricultural growth.

I am happy to announce that the Kalinadi Hydro Electric Scheme has just now been approved by the Government of India. With two giant generators of 135 MW each, it is to be commissioned in 1975. With the steps we have now taken, we are confident that Kalinadi power would begin to flow through the system and that a serious shortage can be averted. The Mysore Power Corporation, specifically set up to execute the Kalinadhi Project, has been taking decisive action. Orders for generators have been placed and other works are under execution.

The Sharavathy Generating Station is being handed over to the Mysore Power Corporation for operation and maintenance. The Corporation will thus be able to utilise the substantial value of the

Sharavathy assets, totalling about Rs. 86 crores, to raise funds for the development of the Kalinadhi Project. This will be done without detriment to Government's own resources position. The operational efficiency of the power system will also thereby be placed on a firm basis.

This year, 20,000 irrigation pumpsets will have been energized. Our target for 1971-72 is to energize 30,000 pumpsets. At present, over 10,000 villages, covering 80% of the total population, have been covered by rural electrification. We propose to intensify the programme and to cover all villages in the State in the next five years.

19. The Government's package of incentives, as well as the favourable industrial climate in the State, has encouraged entrepreneurs. As against 135 applications for industrial licences received during 1969-70, as many as 145 applications were received in the first 10 months of 1970-71. The Government of India have also issued 57 licences/letters of intent in this period.

During the year, one of the largest industrial units in the country, the new aluminium plant in Belgaum, went into commercial production. A major development was the decision to set up a copper concentrator plant by the Chitradurga Copper Company, a subsidiary of the Mysore State Industrial Investment and Development Corporation. This project is progressing well and shows promise of making a significant contribution to the availability of this rare metal in the country. Another major industry taking shape is the caustic soda and salt Project in North Kanara District.

I am glad to report that out of 23 Government Undertakings and Companies, 11 earned profits during the year, and some others are well on their way to recovery. NGEF has practically doubled its sales and hopes to make profits during the coming year. Mysore Iron and Steel Limited has recorded a steady increase in production. Mysore Sugar Company has been able to declare a dividend of 20 per cent, although many other Sugar Units in India are in great difficulty.

I would like to make a special reference to REMCO. Fears had been expressed in this House and elsewhere, about its future prospects. I am glad to say that the company has achieved a remarkable rise in sales turnover, with a corresponding decrease in losses. This has been largely due to steps taken by Government to improve its management.

We want further improvements in performance in the Public Sector, and we therefore propose to take concrete steps for revitalising some of the Undertakings, one or two by conversion into Joint Stock Companies, during the coming year.

20. We have big plans for Sericulture development. It can earn much more Foreign Exchange for the country. A ten-year programme involving a total outlay of Rs. 100 crores has been prepared and can be implemented, provided the Government of India help us to do so. The

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

objective of this programme is to raise the production from 1.4 million Kgs. of Silk per annum at present, to over 3½ million Kgs. at the end of the period.

21. The Donimalai Project of the National Mineral Development Corporation is under development and is expected to go into production in 1973. A detailed project report for development of Kudremukh iron ore deposits has been sent to the Government of India for clearance.

As Hon'ble Members are aware, our efforts to get a steel plant for Hospet have succeeded, and the site has now finally been selected. We have no doubt that the steel plant will open up the whole area for a wide range of ancillary development and employment.

Mysore Minerals Limited, a Government Company, have taken steps for setting up of a Company to explore mining areas in the Bellary-Hospet region and to establish within 5½ years, a Pelletization Plant, Sponge Iron Ore Plant or other suitable industry in the region.

22. I have referred to the importance of the irrigation projects in the two river basins. Our rightful objective of securing the State's rights over the use of these waters is being pursued in spite of mounting strain on the resources of the State. Against a Budget provision of Rs. 16 crores for Major and Medium Irrigation Projects, because of steps taken to intensify the pace of work, actual expenditure will be higher, about Rs. 22 crores. For the next year, we have made a provision of Rs. 20.97 crores, but we will allocate additional funds to the extent needed.

Development of irrigation under Tungabhadra requires co-ordinated effort and special programmes we have taken up the construction of Ayacut roads and building up of market facilities under a Centrally Sponsored Scheme, costing Rs. 1.5 crores. We would like the progress of this scheme to be intensified, and a senior officer has been appointed as Administrator to take steps for the rapid and all-round development of the area.

Actual expenditure on minor irrigation schemes may go up to Rs. 8.34 crores in the current year, as against the original provision of Rs. 7.18 crores. We have taken a large number of works and we hope that these will yield quick results in terms of increased production.

23. Administrative and other steps are being taken to further strengthen Panchayat Raj institutions. Their land revenue assignments will be protected even though Government have decided to abolish land revenue in its present form on the small holdings.

I am proud to state that today there is at least one drinking water well in each village, except in a few difficult places which are either

non-accessible or where soil conditions render the water saline. For these residual villages and hamlets, we propose to see that effective drinking water wells are provided at the earliest possible date.

Government have given highest priority to the scheme of Rural Water Supply, and even though the Budget provision in 1970-71 was only Rs. 1.2 crores, as many as 281 works estimated to cost Rs. 2.5 crores, were sanctioned during the year. In addition, work is continuing on a large number of spill-over schemes, more than 600, in different stages. To date, 243 schemes have been completed, providing protected water supply to a rural population of nearly a million. A big programme, assisted by UNICEF, has been started, for providing protected water supply to Cholera Endemic areas in seven Districts, at an estimated cost of Rs. 19 crores. Sanctions covering the first batch of 74 villages in two Taluks of Chitradurga District have been issued. This programme is being undertaken, using three imported high speed drilling rigs provided by UNICEF.

24. During the year, 500 miles of new roads have been added and 25 major bridges completed. Government have recently ordered that a total of over 2,000 miles of Taluk Board roads should be taken over as State Fund Roads, so that they may be improved and maintained better. The West Coast Road is being widened.

During 1971-72, work on the National Highways will be accelerated. The provision for maintenance of roads is being increased from Rs. 5.48 crores to Rs. 6.06 crores. It is also proposed to take up the widening of roads to 15 feet of asphalted width, on a selective basis, wherever traffic justifies it.

25. At present, General Hospital facilities exist only in 42 Taluks and have to be extended to the remaining 132 Taluks. We are anxious to provide a satisfactory level of competent medical service at Taluk level. We have, therefore, decided to ensure that every Taluk Headquarters has a hospital with a minimum bed strength of 25 within the next three years. Wherever necessary, we will do this by taking over existing Hospitals run by Local bodies if any, and bringing them up to the required strength and standards.

Government attach highest importance to the starting of a Cancer Relief Institute at Bangalore. Building work is in progress, and equipment is being obtained. I am providing the required amount to ensure that the Institute comes into being at the earliest, if possible during the year 1971-72 itself.

A special grant of Rs. 1 lakh is being proposed in the Budget for a School for the Deaf in Bangalore to be established by a voluntary agency.

26. A reorganisation of the administrative structure of the Education Department has been carried out, to improve the quality of teaching and inspection in Schools. A pilot programme has begun to

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

improve Science Education in eighty selected Elementary Schools, with the assistance of UNICEF and NCERT. Another important pilot project was launched, in Bellary District—'The Intensive Educational District Development Project'—a Central Scheme. The project seeks to link education with the tasks of economic development, and acquires special significance as a means of structuring educational patterns in that region to meet the needs of the Hospet Steel Plant Complex.

We propose to lay emphasis on improving the facilities available for Physical Education, Sanskrit and Music and Dance.

With the introduction of the two-year Pre-University Course, the State has fallen in line with the national policy in regard to the structure of the educational system with ten years for elementary and secondary education two years for Pre-University Education and three years for the First Degree in Arts, Science or Commerce. Government have constituted a Board of Pre-University Education and have established a Directorate of Pre-University Education which will be in charge of this programme.

A notable event was the startig of a Centre of Post-graduate studies in Gulbarga by the Karnatak University. Though the Centre has made a humble beginning with facilities for post-graduate education in only three subjects, viz., Mathematics, Kannada and English, there can be little doubt that in the years to come it will grow into an inspiring repository of scholarship, attracting students from all parts of the country.

27. Over 90 books in Kannada, for Collegiate study, have been brought out by the three Universities. More volumes are under print. The first volume of Jnana Gangotri (Jonior Encyclopaedia) was released during September, 1970, and the second is to be released in April, 1971. Two volumes of the Kannada Encyclopaedia have been released by the University of Mysore and the third volume is under preparation. Projects already in progress or about to be taken up include, the Kannada version of 'Karnataka through the Ages', a revised and enlarged edition of Rice's 'Epigraphia Carnatica' and a popular edition of Kuvempu's 'Sri Ramayana Darshanam'.

Government have agreed for a grant of Rs. 6 lakhs to the Mysore University Press for bringing out Kannada Publications. A big project assigned to that University is for a 30-volume 'Subject Encyclopaedia' in Kannada to cater to the needs of specialists and research scholars.

The Committee, constituted to propose further steps for introducing Kannada at all levels in the Administration, is expected shortly to submit its report. Government will then take further measures for spreading the use of Kannada in the administration.

28. Government have been anxious to provide for a deeper and more meaningful involvement of young people in the challenging task of developing the State. Youth constitute a reservoir of skill, energy and idealism. The National Service Scheme has provided outlet for these virtues, though it has been restricted to providing opportunities to cover only a part of the leisure time of the student youth. A programme to pave the way for sustained commitment of all sections of youth to the cause of development has been started with the establishment of a Corps of Volunteer Workers to be selected from among those who would like to dedicate a part of their lives, their skills and energy to the Development of the State. The 'Mysore Development Corps' will initially consist of six units, with 25 volunteers in each unit, covering the fields of Adult Literacy, Maintenance of Agricultural Machinery, Backward Tribes, Training Farmers, Hospital Services and Youth Services.

We seek the co-operation of non-official agencies in the training of volunteers. We are confident that these young men and women will be able to make a significant contribution not only to economic development, but also to building up the right attitudes to hard manual work among the youth of the State.

29. As part of our policy of encouragement to Sports, plans have been approved for the development of Shri Kanteerava Stadium as a Sports Complex-cum-Recreation Centre. The first phase of the project will cost Rs. 25 lakhs, and will bring to the young men and women of Bangalore opportunities for healthy recreation and comradeship. We have decided to help the State Lawn Tennis Association to construct a modern Tennis Stadium in the City, in which matches of international standard can be watched by 30,000 spectators. The Association is raising some funds of its own and Government will provide a grant of Rs. 6 lakhs for the project, of which Rs. 3 lakhs is being proposed in 1971-72. We propose to introduce legislation for the preservation and development of playgrounds in every Town and City. We have also decided to provide grants on a matching basis for the construction of Sports Stadia in important Towns.

30. Long-term programmes for Urban Development were promised, and are under way. It has been said that even though urbanisation in the less developed countries of Asia is still below 15 per cent, as against 50 per cent or more in the developed countries, the unplanned growth of cities is spawning what has been called 'a culture of poverty'. There may be no crisis now, but there will soon be, as has been demonstrated in other less fortunate parts of this country, if we do not take hold of the problem and build our urban societies with purpose and meaning.

Eighteen new Urban Water Supply Schemes were started during the year. Ten Water Supply Schemes and 13 Underground Drainage Schemes have been proposed for LIC assistance, and some of the schemes

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

have been sanctioned. Work on the ground has been started, for the Cauvery Water Supply Scheme for Bangalore. The Bangalore Water Supply and Sewerage Board has raised its first open-market loan of Rs. 1 crore, and LIC have accepted the project for financial assistance, with a release of Rs. 1 crore during the current year.

The Mysore Urban Development Corporation Limited has been set up with an authorised Capital of Rs. 2 crores. It is hoped that the Corporation would be able to draw upon the funds being made available by the Government of India through their Housing and Urban Development Corporation. We are happy to say that, as the State was one of the first to present acceptable projects to the Central Corporation, a sum of Rs. 50 lakhs has been agreed to be released by them towards the formation of a satellite township in Yelahanka. We are pressing for an allotment of Rs. 1 crore.

31. The scheme for the welfare of Freedom Fighters by grant of pension has been under implementation since October, 1968. The amount of pension is at present limited to Rs. 50 p.m. There are about 3,600 persons in receipt of pensions under these rules. Representations were received by Government from several freedom fighters for the relaxation of certain conditions like age and minimum period of imprisonment or detention. In August, 1970, Government relaxed the period of imprisonment or detention to three months and removed the age restrictions. As a result about 1,000 pensioners are likely to be added to the eligible list. Government propose to enhance the maximum limit of pension for this category of pensioners to Rs. 75 p.m. This would increase the cost to the Exchequer by about Rs. 15 lakhs per annum. Taking into account the addition to the eligible list, but without taking into account the increase proposed, the annual cost is about Rs. 30 lakhs.

32. There has been an alarming increase in unemployment in the country. The creation of a proper climate for investment, and expansion of economic activity is mainly a function of the Central Government, and we can only function within the atmosphere created by the Centre. It is up to the Central Government to adopt right policies and to ensure that employment opportunities are provided to absorb the whole of the labour force but even so, we have taken some steps towards this end consistent with our resources. Article 41 of our Constitution says :

“The State shall, within the limits of its economic capacity and development, make effective provision for securing the right to work, to education and to public assistance in case of unemployment, old age, sickness and disablement, and in other cases of undeserved want.”

We propose to fulfil this pledge, and in particular, to give high priority to ensure the right to work and employment, within the limitations of our resources. A massive Rural Works Programme will be initiated to create job opportunities, which will, at the same time, produce assets that could provide the infra-structure for further growth. This would include programmes of housing, supply of drinking water, soil conservation, afforestation, rural communications, minor irrigation and other allied items. The object of this programme is that any able-bodied person in need of work will, in fact, get it. We have decided to form a Land Army, and suitable provision has been made for it in the next year's budget. We are fortunate in securing the services of General Kumaramangalam, formerly Chief of Army Staff, to head the Executive Committee which is implementing this scheme. Some pilot projects on minor irrigation, afforestation, rural communications and soil conservation will be initiated. Based on the results of these projects, the programme will be extended to all the areas of the State where rural unemployment is acute.

33. We had decided that the minimum emoluments of a Government employee should be Rs. 100 p.m. Hon'ble Members would have followed the steps taken by this Government last year to further improve and rationalise the pay scales of their employees, as also to provide other benefits like inclusion of Additional Basic Pay for all purposes, higher HRA, CCA, Encashment of Leave, Selection Grades and Stagnation Increments. With these measures, the objective has been more than realised. It may fairly be claimed that the total package of benefits is perhaps one of the best amongst the States in India. We hope that the employees, on their part, will respond with a keener sense of dedication to their work and will deal with the public with even greater competence, efficiency and understanding.

I must refer at this stage to the interim relief that the Government of India sanctioned to their employees a few months ago. The Centre could afford to sanction benefits costing over Rs. 100 crores per annum at one stroke. There have also been increases given in other Public Sector Undertakings and in Banks. The Centre, as well as some of these institutions, continue to enjoy the privilege of operating the wage structure without strict reference to productivity, simply because the resources available to them are buoyant. In this context, it is a matter of great surprise and pain for me to learn that the Government of India are taking the view that they will not assist the States to meet the wage increases which have had inevitably to be sanctioned by the State Governments, and which constitute a sizeable additional burden on our resources. We trust the Government of India will go into this further and reconsider their stand.

We have written to the Union Finance Minister to include in the terms of reference of the Third Central Pay Commission, the service conditions of employees of State Governments. We are convinced that

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

further action about any higher emoluments cannot be contemplated unless the Centre is prepared to provide the required financial assistance.

34. Our administrative inheritance is largely from the British. Designed for a different era and for a colonial power, we have not been able to shape it yet to the needs of a dynamic society geared to rapid economic growth. I consider it vital that we modernise and streamline our administrative structure, so that the people may be served better. The following will be our principal objectives. Where we can, we shall achieve them in 1971-72. Otherwise, we shall wake an effective beginning during the year.

- To compile and sift our data and to make analysis and projections, a modern high-speed Computer has been ordered by Government and is expected to be installed before the end of 1971. This will enable us to sharpen our administrative competence and will be a big step forward. Let no one have any fear that the Computer will reduce employment. It will expand and improve employment opportunities.

- Out-moded administrative practices, particularly the build-up of paper, its movement laterally and vertically, and consequent delays and 'red-tape' will be prime targets of attack. We intend to change and improve our filing systems and the manner of dealing with work, and a beginning has been made in the Secretariat. This process will be carried forward with determination.

- Introduction of arrangements for all receipts to and payments from Government, to be made by cheques. Along with this, we may have to reorganise the system of Taluk Treasuries.

As part of the programme, the State Huzur Treasury in Bangalore has been bifurcated and a separate District Treasury with modern facilities for the public, has already commenced functioning in the heart of the City. To serve the needs of Government pensioners even better, we propose to decentralise pension payments in Bangalore City through Branches of the State Bank of Mysore, located in different areas.

35. During the last two years Government had received several representations pleading for the abolition of Octroi, and its replacement by some other levy, which would be less irksome to the general public and the trade. At present, Octroi yields around Rs. 6 crores per annum, which is a substantial amount. I am happy to announce that we have decided to abolish Octroi. It will, however, be necessary to protect the revenue realized from it now by the local bodies. I shall therefore bring proposals before the House for an alternative measure, to be introduced simultaneously with the abolition.

36. The Accounts for the year 1969-70 show a revenue surplus of Rs. 20.18 crores and a deficit of Rs. 24.31 crores outside the revenue account. The revenue surplus is largely due to adjustment in the accounts of Rs. 15.62 crores representing the arrears of interest on Capital Outlay by charge to the Capital account. The year closed with a cash balance of Rs. 1.40 crores excluding the overdraft of Rs. 15.20 crores and ways and means advance from the Reserve Bank of India of Rs. 3.95 Crores.

37. The Revised Estimates for 1970-71 is expected to show a nominal surplus of Rs. 1.79 crores as follows :

	<i>Budget Estimates</i> 1970-71	<i>Revised Estimates</i> 1970-71
		(Rupees in crores)
Revenue receipts ...	233.47	254.66
Expenditure on revenue account...	248.95	252.87
Surplus (+)/Deficit (—) ...	—15.48	+1.79

The revenue is expected to move up by Rs. 21.19 crores as a result of improvement in Sales Tax revenue consequent on the amendments to the Sales Tax Act, higher turn over and steps taken to plug loopholes, as well as enhancement of tax on Electricity, higher receipts from State Lottery and steps taken by Government to improve yield from other items. The increase in expenditure is mainly on account of works taken up under Minor Irrigation and Famine Relief programmes and increase in quantum of Pension to certain categories of Pensioners. Detailed reasons for variations have been given in the Explanatory memorandum. The year is expected to close with a balance of minus Rs. 21.25 crores as under :—

	(Rs. in crores)
Opening Cash balance ...	+ 1.40
Revenue surplus ...	+ 1.79
Public Debt (net) ...	+ 5.93
Capital expenditure ...	— 46.61
Loans and Advances (net) ...	— 5.39
Debt, Deposits etc. (net) ...	+ 21.63
Closing balance ...	— 21.25

38. The Budget Estimates anticipate a deficit of Rs. 2.89 crores on the revenue account. The Estimates are compared to Actuals of 1969-70 and Revised Estimates 1970-71 in the table given below :—

	<i>Accounts</i> 1969-70	<i>Revised Estimates</i> 1970-71	<i>Budget Estimates</i> 1971-72
			(Rs. in crores)
Revenue receipts ...	234.72	254.66	273.05
Expenditure on Revenue account ...	214.54	252.87	275.94
Surplus(+)/Deficit(—)...	+20.18	+1.79	—2.89

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

The increases under revenue appear mainly under Sales Tax, share of Central Taxes, Other taxes, and Duties, Industries, Miscellaneous Social and Developmental Organisations, Public Works and Grants-in-aid from Central Government. The explanations for variations are given in the Budget Memorandum. There has also been increase in expenditure on revenue account due to larger provision for development schemes and increased provision for Development Departments like Education, Medical, Agriculture, etc.

The Capital Outlay is estimated at Rs. 38.79 crores while the net disbursement under Loans and Advances will be Rs. 11.21 crores. As the receipts on Capital account would amount to Rs. 33.13 crores only, this leaves a deficit of Rs. 11.57 crores outside the Revenue account. Adding the revenue deficit of 2.89 crores, the overall deficit is expected to be Rs. 14.46 crores. The year is expected to close with a balance of *minus* Rs. 35.71 crores.

The Government of India on the advice of the Planning Commission have agreed to grant special accommodation to the State during the Fourth Plan period to cover the gaps in resources so that the developmental and other services could be maintained at a reasonable level. However, the Government of India have excluded the outlay on Irrigation Projects which are awaiting clearance by the Centre for purposes of releasing special assistance to cover the gaps in resources. In respect of the years 1969-70, 1970-71 and 1971-72, the outlay on projects awaiting clearance is likely to be about Rs. 21.65 crores. If Government of India give clearance for these projects during the years 1971-72 and agree to assist the State in respect of outlay on these projects, the overdraft will be covered to that extent.

The steps to be taken for further resource mobilisation to reduce the balance of overdraft will have to be examined, and if necessary, proposals made later in the year. Much depends on the taxation and other measures that may be introduced by the Centre, particularly because under common items of consumption both Centre and State cannot levy taxes and make the incidence unduly heavy.

39. In concluding, I should like to quote from the recent Jawaharlal Nehru Memorial Lecture delivered in New Delhi on November 13, 1970, by Mr. Jan Tinbergen, who won the first Noble Prize in Economics. (The title of his lecture is indeed most relevant: it is 'Some Thoughts on Mature Socialism').

".....I see some convenience in formulating my own definition of socialism now. I see it as the institutionalisation of solidarity among human beings and as the recognition that in the last resort the community is responsible for the welfare of its members. Its opposite is individualism in the sense of each

individual being responsible for his or her own welfare. The word socialism, having been derived from the same root as the word society, in my opinion stands for this task of society to maximise the welfare of members. The word mature, in my mind, stands for using as much human experience as possible in order to avoid inconsistencies in behaviours ; especially to avoid doing things which one later deplores... .."

We see a great deal in such a definition of Socialism, and we have throughout been pledged to its practice. These are our articles of faith :—

- Increasing the investments in the economy for the benefit of the community. There can be no socialism worth the name unless the production of goods and services is increased. This is our first priority.
- Providing employment opportunities, so that every citizen may have a chance to earn a reasonable living for himself as also to contribute increasingly to the wealth of the State.
- Assisting the relatively poorer sections of the community to work under conditions of equity which are also conducive to growth. We have done this by building up the institutional framework for supplying credit, raw materials and the needed inputs. Where necessary, we have rationalised the tax structure on land and for industry and trade, such that the small holder, the small trader and the small entrepreneur are not placed at a disadvantage.
- Providing the means to members of the weaker sections of the community, such as the Scheduled Castes and Scheduled Tribes, to raise their living and educational standards and thus to play their rightful part in social and economic development.
- Opening out for the youth of the State, avenues for using their talents and their energies, and for becoming productive and useful members of society.
- Providing services under Education, Health and Social Services of as high a quality and with as wide a coverage as our resources will permit. Constantly striving to improve these standards.

To me, this is Socialism in practice, and the State has a record of which it can be proud. We express the hope that the national policies of the new Government at the Centre, if they are to be truly socialistic in design and execution, should chart a course in which theory and dogma will have no place, and both individual initiative and community enterprise, which are but two sides of the same coin, will flourish.

(SRI RAMAKRISHNA HEGDE)

40. This will be the last Budget to be presented by me before the State goes to the polls early in 1972. I have had the privilege of handling the State's finances for a fairly long period, from 1965-66 onwards. the growth of activities of Government as well as of the economy of the State as a whole can easily be judged from the following figures:—

The revenue expenditure has gone up from Rs. 108 crores in 1964-65 to Rs. 276 crores in 1971-72 and revenue receipts from Rs. 111 crores to Rs. 273 crores. The capital outlay at the end of 1964-65 was Rs. 284 crores which will stand at Rs. 597 crores at the end of 1971-72. The total assets which were Rs. 432 crores at the end of 31st March 1965 would also go up to Rs. 765 crores. The excess of assets over liabilities would be Rs. 180 crores at the end of 31st March 1972.

May I take this opportunity of paying a tribute to the Hon'ble Members of this House, whose sage counsel and advice have given me strength at every step and but for whose understanding and consideration, I could not have performed my task! I should also like to record my deep appreciation of the loyal, efficient and unstinted co-operation from our officers especially of the Finance and Planning Departments, during this period.

I now commend the Budget along with the Vote on Account for the first four months of the year, for your consideration.

JAI HIND

Mr. SPEAKER.—The Budget Estimates for the year 1971-1972 and also a Schedule of Demands for Grants in advance (Vote on Account) are presented to the House.

The House now adjourns and will meet at 1-00 P.M. tomorrow.

The House adjourned at Six of the Clock to meet at one of the Clock on Tuesday the 16th March 1971.
